

الله
الرحمن

کتابت
مکتبہ

هفتگانه

گوهر نجابت / منتخب سخنرانی های حرم مطهر رضوی با موضوع حیا و عفاف

تهیه و تدوین: اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی

به کوشش: جعفر حسن زاده

ناشر: انتشارات قدس رضوی

صفحه آرایشی: محمود بازدار

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰۰

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

شابک:

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی، ضلع غربی، مدیریت فرهنگی

تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

مقدمه / ۹

بخش اول / زن و حجاب در آینه تاریخ / ۱۱

بانوان؛ عناصر مهم جامعه / ۱۲

زن در تفکر غرب و یونان / ۱۳

جاهلیت اولی و جاهلیت امروز / ۱۴

زن و لیبرالیسم غرب / ۱۵

ارزش زن و مرد در اسلام / ۱۶

نگاه اسلام به زن / ۱۷

ارزش زن در اسلام / ۱۸

پیامبر اکرم ﷺ و احترام به زن / ۲۰

جایگاه زنان از نظر اسلام / ۲۱

حجاب؛ یک نظام / ۲۴

حجاب؛ شرافت خانوادگی و مصونیت / ۲۵

حجاب؛ تکلیف یا حق؟ / ۲۶

حجاب؛ هنجار یا ارزش؟ / ۲۷

پوشش و نظام خانواده / ۲۸

حجاب در ایران باستان / ۲۹

حجاب اسلام؛ تکمیل‌کننده حجاب ایرانیان / ۳۰

کرامت انسان؛ مقدم بر آزادی زنان و مردان / ۳۱

خلاصه بخش اول / ۳۳

بخش دوم / اهمیت حجاب / ۳۵

آثار اجتماعی بی‌حجابی / ۳۶

آثار حجاب / ۳۸

حجاب؛ نماد اجتماعی بودن / ۴۰

گناه اجتماعی / ۴۱

یک سؤال از خانم‌های بی‌حجاب / ۴۲

آیه حجاب و شأن نزول آن / ۴۳

حریم زن / ۴۴

رکن تربیتی ثابت / ۴۵

حجاب؛ حق الله و حق الناس / ۴۶

- نگاه حرام، ممنوع! / ۴۷
- شیوه‌های تأثیرگذار برای تشویق به حجاب / ۴۸
- الگو و آموزش / ۴۹
- چند سؤال کاربردی / ۵۰
- خلاصه بخش دؤم / ۵۱
- بخش سوم / انواع عفاف / ۵۳**
- عفاف چیست؟ / ۵۴
- کنترل غرایز / ۵۶
- عفاف و زیبایی / ۵۷
- اقسام عفاف / ۵۸
- راه ایجاد عفاف جنسی / ۵۹
- بی‌عفتی؛ مثل دزدی / ۶۰
- عفاف؛ هم برای مرد، هم برای زن / ۶۱
- عفاف مالی / ۶۲
- چشم و هم چشمی / ۶۴
- عفاف گفتاری / ۶۵
- پرهیز از پُرقویی / ۶۶
- درجات عفاف / ۶۷
- انواع تحریکات از منظر قرآن / ۶۸
- تحریک با لباس / ۶۹
- ملاک لباس / ۷۰
- رنگ پوشش / ۷۱
- لباس و هویت / ۷۲
- لباس کفار / ۷۳
- تحریک با نگاه / ۷۴
- شأن نزول آیه پرهیز از نگاه حرام / ۷۵
- ابزار شیطان / ۷۶
- یک عمر حسرت / ۷۷
- کانال قلب / ۷۸
- تحریک با شنیدنی‌ها / ۷۹
- فکر گناه / ۸۰
- تأثیر ظاهر روی باطن / ۸۱

- ظاهر باعفاف / ۸۲
- واجبات؛ مقدم بر مستحبات / ۸۳
- دشمن و ماهواره / ۸۴
- حیا چیست؟ / ۸۵
- عوامل ایجادکننده حیا / ۸۶
- دوستی با افراد باحیا / ۸۷
- قطع ارتباط با آلودگان / ۸۸
- دعای امام زمان علیه السلام و درخواست حیا و عفت برای زنان / ۸۹
- شوخی با نامحرم / ۹۰
- نتیجه بی حیایی / ۹۱
- علاقه و حیا / ۹۲
- حیا در راه رفتن دختران شعیب پیامبر علیه السلام / ۹۳
- زینب علیها السلام و رعایت حیا / ۹۴
- فاطمه علیها السلام و مرد نابینا / ۹۵
- خلاصه بخش سوم / ۹۶
- بخش چهارم / مسئله روابط و حضور در اجتماع ۹۹**
- علت های سست شدن پایه های خانواده / ۱۰۰
- سرور و خوش حالی فاطمه زهرا علیها السلام / ۱۰۱
- اهمیت حضور زن در خانه / ۱۰۲
- به بهانه اشتغال / ۱۰۳
- یکی از آفات دوری از خانه / ۱۰۴
- مسئله هویت اشتغالی زن / ۱۰۵
- زنان و روابط عمومی / ۱۰۶
- روابط عمومی؛ نشانه موفقیت؟! / ۱۰۷
- پزشک، محرم همه نیست / ۱۰۸
- اهمیت مراقبت از نفس / ۱۰۹
- عفاف برای همه / ۱۱۰
- ارتباط و وسوسه شیطان / ۱۱۱
- سرگذشت عبرت آموز / ۱۱۲
- ارتباط با نامحرم و رعایت حد ضرورت / ۱۱۳
- بهترین برای زن ها / ۱۱۴
- حیا و دفاع از ولایت / ۱۱۵

- آفت‌های حرکت‌های اصلاحی و راهکار جلوگیری از آن‌ها / ۱۱۶
- الگوهای ازدواج و تحصیل دختران / ۱۱۸
- لزوم غیرت‌ورزی / ۱۱۹
- مرز غیرت‌ورزی / ۱۲۰
- حضرت فاطمه علیها السلام؛ الگوی کامل خوبی‌ها / ۱۲۱
- خلاصه بخش چهارم / ۱۲۲
- بخش پنجم / حرف آخر / ۱۲۳**
- جنگ حق و باطل امروز / ۱۲۴
- دوره‌ای پرخطر برای جوانان / ۱۲۵
- غرب و مبارزه با حجاب / ۱۲۶
- جنگ امروز؛ جنگ فرهنگی / ۱۲۷
- خلاصه بخش پنجم / ۱۲۸

مقدمه

آغاز سخن به نام خداوند بخشننده مهربان؛ سپس سلام بر آخرین فرستاده او ﷺ و خاندان پاک ایشان ﷺ.

سخنوری، عمری به درازای تفکر بشری دارد؛ از دوره باستان تا روزگار معاصر، سخنرانان برجسته‌ای داشته‌ایم که نامشان، ثبت و ضبط شده است. در تمدن اسلامی نیز خطبا و واعظان زیادی سراغ داریم که آوازه آن‌ها در تاریخ پیچیده است. هنوز می‌توان از لابه لای سطور نهج البلاغه، ندای بزرگ‌ترین خطیب تاریخ اسلام، امیرالمؤمنین علی علیه السلام را شنید که با تاسی به خاتم النبیا صلی الله علیه و آله و سلم، بر بالای منبر کوفه فریاد برمی‌آورد و راه ورسم زیستن و بندگی را به تشنگان معرفت می‌آموخت.

بهره‌گیری از منبر، به عنوان یکی از بلیغ‌ترین و رساترین شیوه‌های تبلیغ دینی، روش عملی تمامی ائمه معصومان علیهم السلام بوده است. در میان پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام نیز در قرون میانه تمدن اسلامی، خطبا و واعظان بزرگی برخاسته و در تبیین آموزه‌های دینی نقش بسزایی را ایفا کرده‌اند.

خطابه و منبر از ظرفیت‌های عظیم حوزه و روحانیت است که هنوز هم با وجود توسعه و گسترش انقلاب اطلاعاتی و عصر دیجیتال، می‌تواند در پیشبرد رسالت تبلیغ و تربیت، بسیار مؤثر باشد.

آشنایی هرچه بیشتر امت اسلامی با سنت و سیره معصومان علیهم السلام، توبه بسیاری از گنهکاران، اسلام آوردن بسیاری از غیرمسلمانان و مقابله با نحله‌های فکری انحرافی، از مهم‌ترین برکات و ثمرات منبر و وعظ و خطابه است.

پس از انقلاب شکوهمند اسلامی به رهبری حضرت امام خمینی قدس سره و خلف صالح ایشان، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مد ظله العالی، آستان قدس رضوی با مدیریت فقیه عالی‌مقام، حضرت آیت‌الله واعظ طیبی دامت توفیقاته، ضمن بهره‌گیری از ظرفیت منبر و دعوت از سخنرانان برجسته، توانسته است پذیرای ۲۵ میلیون زائر و مجاور حریم رضوی باشد و به جایگاه والای عالی‌ترین پایگاه نشر معارف دینی دست یابد.

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی در جهت بهره‌وری

بیشتر از محتوای ارزشمند سخنرانی‌های ایراد شده در حرم مطهر رضوی، پس از پژوهش، آن‌ها را فهرست‌برداری، مستندسازی و خلاصه‌نویسی کرده و با هدف بهره‌مندی هرچه بیشتر تشنگان معرفت، در قالب‌های مختلف ارائه می‌کند. به همین منظور، با هدف مستندسازی سخنرانی‌های ارزشمند سخنوران و به همت خادمان فرهنگی حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام، **مجموعه کتاب‌های مشکات** تهیه و تدوین شده است.

نوشتار حاضر با عنوان **گوهر نجابت** و موضوع حیا و عفاف در سخنرانی‌های ایراد شده در حرم مطهر رضوی، مجلد دوم از دومین مجموعه مشکات است که تقدیم ارادتمندان امام مهربانی‌ها، حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام می‌شود. امید است این اثر، مورد قبول مولا و ولی نعمت‌مان، حضرت ولی عصر علیه السلام و استفاده شما گرامیان قرار گیرد؛ ان شاء الله.

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی

بخش اول

زن و حجاب در آینه تاریخ

بانوان؛ عناصر مهم جامعه

شاید نیمی از جمعیت کره زمین بانوان هستند. نمی شود درباره انسانیت سخن گفت؛ اما از بانوان، این عناصر مهم و مؤثر در شکل‌گیری و شکل‌دهی جامعه سخن نگفت. پیکره جامعه ما با این بانوان گرمی تشکیل می‌شود. این‌ها عناصر مهم در مسائل اجتماعی بوده و هستند؛ اما با نگاه در طول تاریخ مشاهده می‌کنیم که قضاوت و داوری درباره این بخش از جامعه، با فراز و نشیب همراه بوده است. زنان همیشه در فراز یا فرود نبوده‌اند؛ بلکه در طول تاریخ قضاوت‌های گوناگونی درباره این بخش جامعه شده است. به ویژه در دوره جاهلیت، قضاوت‌های ظالمانه‌ای همراه با ستم و تزییع حقوق این قشر از جامعه، صورت گرفت. در قرآن کریم بیان شده است که در دوران جاهلیت به هیچ اندازه‌ای برای زن ارزش قائل نبودند. خداوند در سوره مبارکه نحل، آیه ۵۹ و ۵۸ می‌فرماید:

﴿إِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ * تَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾
درحالی‌که هرگاه به یکی از آن‌ها بشارت دهند دختر نصیب تو شده است، [از شدت غم و حسرت] صورتش سیاه و خشمگین می‌شود * به خاطر بشارت بدی که به او داده شده است، از قوم و قبیله خود متواری می‌شود؛ [و نمی‌داند] آیا او (آن دختر) را با قبول ننگ نگه دارد یا در خاک پنهانش کند؟! آگاه باشید که بد حکم می‌کنند.

حجت‌الاسلام و المسلمین سید جعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

زن در تفکر غرب و یونان

در تفکر غربی همیشه یک نامعاده، از اول تاریخ تا حالا بوده و آن هم این است که: «زن برابر با انسان نیست!» شما وقتی به فرهنگ یونان مراجعه می‌کنید که مادر غرب و ریشه تفکر غربی است، در دایرة المعارف‌ها، صدها اسم از دانشمندان یونان می‌بینید. چرا اسم یک زن بین این دانشمندان نیست؟! می‌دانید ریشه‌اش چیست؟ چون اصلاً در تفکر یونان، زن را انسان حساب نمی‌کردند! آن‌ها موجودات را این‌گونه طبقه‌بندی می‌کردند: ۱. جمادات؛ ۲. نباتات؛ ۳. حیوانات؛ ۴. انسان. [در نهایت هم معتقد بودند] بین انسان و حیوانات، موجوداتی هستند که به آن‌ها زنان می‌گویند. یعنی زن را برزخ بین انسان و حیوان می‌دانستند!

روشن‌فکرترین فرد یونانی ارسطوست. ارسطو حرف خیلی عجیب و غریبی در یونان زد. او گفت: «زن، گویی انسان است؛ منتهی انسان ناقص!» ارسطو این حرف‌ها را از استادش افلاطون یاد گرفته بود. افلاطون هم حرف عجیبی زده بود. او گفت: «هرآنچه مردها می‌توانند یاد بگیرند، زن‌ها هم امکان یادگیری‌اش را دارند.» در یونان خیلی با این حرف افلاطون مخالفت شد؛ چرا که توهین بزرگی به مردها و انسانیت شده بود! اما همین افلاطونی که این چنین حرفی در رابطه با زنان زده بود، هیچ‌وقت هیچ زنی را در آکادمی‌اش راه نداد و در دعاهایش خدا را شکر می‌کرد که خدا او را زن خلق نکرده است!

دکتر بانکی پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

جاهلیت اولی و جاهلیت امروز

طبق تاریخ و قرآن شاهدیم که در دوران جاهلیت اولی، آن‌گونه برخوردی با زن داشتند که بالاترین جنایت آن‌ها زنده به‌گورکردن دختر بود. اما در جاهلیت امروز چه می‌کنند؟ اگر در جاهلیت اولی به تعبیر قرآن، جسم زن و دختر را زنده به‌گور می‌کردند، در جاهلیت مدرن امروز، از زن به‌عنوان یک کالا استفاده می‌کنند. از غرب وحشی به اشتباه در بعضی از زبان‌ها، به‌عنوان تمدن غرب یاد می‌شود! کدام تمدن؟ توحشی که امروز در دنیای غرب هست در طول تاریخ وجود نداشته است. در ظلم به بشریت، در جنایت‌ها، در جنگ‌ها و در انواع خیانت‌هایی که به بشریت روا داشته‌اند، جلوه‌های آن توحش دیده می‌شود. جلوه‌ای از توحش غرب، آن جنایتی است که به زن روا داشته است و اسمش را آزادی زن گذاشته‌اند! غرب یا شیطان بزرگ مانند شیطان جن وقتی می‌خواهد خفقان ایجاد کند، می‌گوید آزادی! وقتی می‌خواهد یک کشور را اشغال کند یا یک ملت را به بند بکشد، می‌گوید آزادسازی! وقتی که عراق را اشغال می‌کند، اسمش را اشغال‌گری نمی‌گذارد؛ اسمش را می‌گذارد: «حرب التحریر»، یعنی جنگ آزادی بخش!

این شیوه شیطان است که همیشه، هر وقت می‌خواهد کاری کند، مارک وارونه به آن می‌زند؛ وقتی می‌خواهد خیانت کند، می‌گوید امانت و وقتی می‌خواهد جنایت کند، می‌گوید خدمت!

حجت الاسلام والمسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

زن و لیبرالیسم غرب

به‌عنوان آزادی‌زن در دنیای غرب، او تبدیل به یک ابزار شده است؛ ابزار و کالایی برای کسب سود. چون سرمایه‌داری غربی یا لیبرالیسم غرب دنبال دو چیز است: یکی سود بیشتر و دیگری لذت‌طلبی. [با این هدف]، برای کسب سود بیشتر، از زن به‌عنوان یک کالا و ابزار بهره می‌گیرد. البته این مسائل به جامعه ما هم سرایت کرده است. [استفاده از خانم‌ها] برای فروش بیشتر در فروشگاه‌ها [، مراکز تجاری] و... آن هم با وضعیتی فجیع و آرایش وقیح، از این دست است. در غرب، عمده بهره‌گیری از زن، در ارتباط با کسب سود بیشتر در عالم هنر یا صحنه‌های تجاری دیگر است.

ویژگی دیگر دنیای غرب، لذت‌جویی است که [براساس آن]، زن به‌عنوان یک ابزار برای التذاذ بیشتر در نظر گرفته شد. [آن‌ها] برای اعمال حیوانیت بیشتر، از زن حداکثر استفاده را کردند و امروزه در دنیای غرب، زن را در بدترین منجلاب فساد فرو برده‌اند؛ به‌گونه‌ای که می‌توان گفت اگر در جاهلیت اولی جسم زن را نابود می‌کردند، امروز، روح و شرافت و هویت و عظمت زن را نابود (زنده‌به‌گور) کرده‌اند.

حجت‌الاسلام و المسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

ارزش زن و مرد در اسلام

اسلام، به زن در کنار مرد، از حیث معنویت و نگاه انسانی، نگاهی برابر دارد؛ هم به مرد به عنوان یک عبد خدا و انسان نگاه می‌کند، هم به زن. هم مرد موجود مؤثری در شکل‌گیری جامعه است و هم زن؛ اسلام برای آن‌ها هیچ تفاوتی نسبت به دیگری قائل نشده است. با این حال، هر دوی آن‌ها از نظر فیزیکی و روحی و روانی تفاوت‌هایی با هم دارند.

جسم مرد با جسم زن مقایسه‌کردنی نیست. روان زن، روان لطیفی است و روان مرد، اقتدارگراست؛ اما هیچ‌کدام از این‌ها برای زن و مرد ارزش نمی‌آورد. ارزش هر زن و مردی به انسانیت، عبودیت، معنویت و سطح علم و دانش و تقوای اوست؛ چون خداوند حکیم می‌فرماید:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ﴾

همانا گرامی‌ترین شما نزد خداوند، باتقواترین شماست.

حجت‌الاسلام و المسلمین سید جعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱۵

نگاه اسلام به زن

نگاه اسلام به بانوان، یک نگاه متعادل و ارزشی است؛ نه می‌گوید زن مایهٔ ننگ است و نه می‌گوید زن باید مثل ماشین کار باشد و دیگران [از او] استفاده کنند. هرگز! بلکه [در آموزه‌های اسلام] زن، هم باید برای جامعه مفید واقع شود و هم برای خودش ارزش داشته باشد.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

ارزش زن در اسلام

اسلام برای زن خیلی ارزش قائل شده است. زن می‌تواند به جایی برسد که خدا بفرماید من تو را انتخاب کردم:

﴿... يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ﴾^۱

ای مریم! خداوند تو را برگزیده و پاک ساخته و بر تمام زنان جهان برتری داده است.

اگر زن پاک شد، می‌تواند الطاف غیبی را از عالم غیب دریافت کند. حضرت زکریا علیه السلام به مریم علیها السلام می‌گفت: «تو که نماز می‌خوانی، کنار سجدهات غذاهایی است! [این غذاها] از کجاست؟!»

﴿كَلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا قَالَتْ

هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾^۲

هر زمان که زکریا وارد محراب او می‌شد، نزد او غذای مخصوصی می‌دید. گفت: «ای مریم! این از کجا برای تو آمده است؟» [مریم در پاسخ] گفت: «این، از

سوی خداست؛ خداوند به هرکس بخواهد، بی حساب روزی می‌دهد.»

زن می‌تواند در شرایطی مورد الهام قرار بگیرد. فرق است بین وحی و الهام. وحی مخصوص انبیاست؛ اما الهام یعنی جرقه‌ای به ذهنش برسد. منتهی هر زنی نمی‌تواند بگوید به من الهام شده است؛ اگر کسی مثل مادر موسی علیه السلام شد، آن الهام درست است:

﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ...﴾^۳

ما به مادر موسی الهام کردیم که...

زن می‌تواند به جایی برسد که خدا از او تعریف کند:

﴿...وَأُمَّهُ صِدِّيقَةٌ﴾^۴

...و مادر مسیح (مریم) زن بسیار راست‌گویی بود.

صدیق از صدق است. صدق یعنی راست. صادق یعنی راست‌گو. صدیق یعنی سراسر صداقت است؛ فکرش، زبانش، عملش همه صداقت دارد. بعضی‌ها

۱. آل عمران، ۴۲.

۲. آل عمران، ۳۷.

۳. قصص، ۷.

۴. مائده، ۷۵.

زبان‌شان راست می‌گوید؛ اما عمل‌شان دروغ است! صدیق به کسی می‌گویند که تمام وجودش صداقت است.

زن می‌تواند به جایی برسد که دیوار کعبه به افتخارش و به افتخار فرزندش شکافته شود؛ یعنی مادر امیرالمؤمنین علی علیه السلام. این مادر (فاطمه بنت اسد)

حامل چه بچه‌ای است که دیوارِ سخت برای او شکافته می‌شود؟!

یک زن می‌تواند کاری کند که در طول تاریخ، خدا به همه مردم کره زمین بگوید بروید مکه و [در] سعی صفا و مروه، جای این خانمی که برای پیدا کردن آب برای اسماعیل علیه السلام نفس می‌زد، مثل او هروله‌کنان سعی صفا و مروه کنید.

حجت الاسلام والمسلمین فرائی، سخن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

پیامبر اکرم ﷺ و احترام به زن

پیامبر ﷺ دست فاطمه علیها السلام را می‌بوسد و به او محبت و عشق دارد. آیا صرفاً چون فاطمه فرزند پیامبر ﷺ است این همه مورد احترام و تکریم است؟ [این طور نیست؛ بلکه] در شرایطی که دختر را زنده به‌گور می‌کردند و به دنیا آمدن دختر را باعث ننگ خانواده می‌دانستند، پیامبر ﷺ می‌خواهد به تمام دنیا، پیروانش و بشریت، اعلام کند و بگوید دختر، چنین مقامی دارد که پیامبر ﷺ با همه عظمتش، تمام قامت جلوی او می‌ایستد و خم شده و دست او را می‌بوسد؛ پیامبر اکرم ﷺ این کار را می‌کند تا این فرهنگ جاهلی را از بین ببرد. حجت الاسلام و المسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

جایگاه زنان از نظر اسلام

از منظر اسلام، زن در چهار مرتبه دارای شأن و شخصیت است:

۱. در جایگاه دختر: در روایتی از امام صادق علیه السلام داریم: «الْبَنَاتُ حَسَنَاتٌ...»^۱ یعنی دختران حسنه (خوبی) هستند.

روایاتی از این دست فراوان داریم و برخورد و سیره پیشوایان از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله تا ائمه علیهم السلام، مبین همین حقیقت است. حتی بنده از برخورد امام راحل قدس سره با دختران و نوزاد دختر و اظهار محبت عجیبشان به آنها، خاطرات متعددی دارم.

۲. در جایگاه همسر: مدیر داخلی خانه، زن است. همسر (مرد)، مسئول تدارکات و پشتیبانی زندگی است؛ اما زن در خانه مسئول اصلی مدیریت خانه است و خانه یعنی هسته اصلی شکل‌گیری جامعه بشری. در تاریخ شاهد هستیم که همه مردان موفق، عمدتاً موفقیت‌هایشان را در سایه همکاری همسرانشان به دست آورده‌اند. نقش همسران در پیشتازی نهضت‌ها و انقلاب اسلامی، نقش بسیار برجسته‌ای بود؛ به گونه‌ای که به تعبیر امام خمینی قدس سره در بسیاری از نمونه‌ها مردان آنگاه وارد صحنه مبارزه شدند که تشویق همسرانشان را همراه داشتند و با تحریک و پیش‌گامی همسرانشان وارد عرصه‌های جهاد و مبارزه در راه خدا شدند.

۳. در جایگاه مادر: گاهی از تساوی زن و مرد صحبت می‌شود. از نظر اسلام، وقتی که زن و مرد در جایگاه پدر و مادر قرار می‌گیرند، زن (مادر)، سه برابر مرد (پدر) ارزش دارد. شخصی آمد خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و عرض کرد: «وظيفه احسان و خدمت‌گزاری من باید در برابر چه کسی باشد؟» حضرت فرمودند: «مادرت». سؤال کرد: «سپس چه کسی؟» دوباره فرمودند: «مادرت». «دفعه سوّم پرسید: «بعد از آن، چه کسی؟» حضرت دوباره جواب دادند: «مادرت!» دفعه چهارم که پرسید، حضرت فرمودند: «پدرت».

این وظیفه‌ای که فرزند در برابر مادرش سه برابر پدر دارد، به خاطر چیست؟

۱. من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۱؛ وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص ۳۶۷؛ أبان بن تغلب روایت کرده است که امام صادق علیه السلام فرمودند: «الْبَنَاتُ حَسَنَاتٌ وَ الْبَنُونَ نِعْمَةٌ فَالْحَسَنَاتُ يُنَابُ عَلَیْهَا وَ النَّعْمَةُ يُسْأَلُ عَنْهَا.» (دختران حسنت‌ها هستند و پسران، نعمت؛ به حسنت‌ها تعلق می‌گیرد و از نعمت بازخواست می‌شود.)

این متناظر با نقش بسیار سرنوشت‌سازی است که مادر در زندگی فرزند دارد؛ چه از بُعد سختی‌هایی که برای رشد و شکل‌گیری او متحمل شده و چه از بُعد تربیت فرزند.

نقش تربیتی مادر از زمان بارداری تا تولد و شیرخوارگی فرزند و همین‌طور بعد از آن، نقش سرنوشت‌سازی است.

۴. در مقام الگو: قرآن کریم می‌فرماید:

﴿وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا ءَامَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ...﴾

و خداوند برای کسانی که ایمان آورده‌اند، همسر فرعون (آسیه) را مثال زده است.

خداوند برای همه مؤمنان (زن و مرد) یک سرمشق و الگو به نام آسیه ارائه می‌کند که همسر فرعون است. فرعون کیست؟ بدترین چهره تاریخ عالم که در قرآن ترسیم شده است. در قرآن کریم بیش از صد بار نام فرعون به بدی یاد شده است. یک زن در خانه یکی از بدترین انسان‌های تاریخ (فرعون) به مقامی می‌رسد که به تعبیر قرآن، مَثَل و الگوی تمام مؤمنان عالم در تاریخ می‌شود. آسیه، ملکه مصر است. برخلاف شرایطی که بر او حاکم است، چنان قدرت اراده‌ای دارد که می‌تواند به اوجی از عظمت و ایمان و پیوند با ولایت الهی برسد و اسوه زنان و مردان مؤمن عالم شود.

کدام مکتب این‌گونه زن را توصیف می‌کند؟ بالاتر از آسیه هم داریم؟ بله؛ زینب کبری علیها السلام. همین آسیه زیر شکنجه می‌گوید:

﴿...رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ... نَجِّنِي مِنَ فِرْعَوْنَ وَ عَمَلِهِ وَ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾

...پروردگارا! برای من خانه‌ای نزد خودت در بهشت بساز و مرا از فرعون و کار او نجات بده و از گروه ستمگران رهایی بخش.

اما ما زینبی داریم که سخت‌ترین شرایط تاریخ عالم را با تحمل مصائب در راه خدا چشید. او همه هستی خود را [فدا کرد؛] اعم از دو فرزند دل‌بندش و برادرانی عزیز همچون حسین علیه السلام که روح و جان زینب است؛ جسم پاره‌پاره او

۱. تحریر، ۱۱.

۲. تحریر، ۱۱.

را دیده است، سر جدا شده او را بالای نیزه دیده است، هم‌زمان با دوران اسیری، حمایت و سرپرستی از فرزندان او را به عهده داشته است و وظیفه نگهبانی از سیدالسادین و امام عصر خود را هم به عهده گرفته است! در اوج مصیبت‌ها وقتی از او سؤال می‌شود که دیدی خدا با برادر و اهل بیت تو چه کار کرد؟ جواب می‌دهد: «مَا رَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلاً» (چیزی جز زیبایی [از طرف خداوند] ندیدم.) بالاتر از ایشان، حضرت فاطمه عليها السلام است که امام حسن عسکری عليه السلام با همه عظمتشان می‌فرمایند: «نَحْنُ حُجَّةُ اللَّهِ وَ [أُمَّنَا] فَاطِمَةَ حُجَّةُ [اللَّهِ] عَلَيْنَا»؛^۲ یعنی اگر ما (ائمه عليهم السلام) حجت خدا بر مردم هستیم؛ [مادرمان] فاطمه عليها السلام حجت [خدا] بر ماست.

حجت الاسلام والمسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

۱. بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۱۱۶.
 ۲. تفسیر اُطیب البیان، ج ۱۳، ص ۲۳۶.

حجاب؛ یک نظام

خداوند برای این انسانی که در قالب جنس مؤنث (زن) و جنس مذکر (مرد) قرار گرفت، آدابی در نظر گرفته و برنامه‌هایی تدوین کرده است. برای زن و مرد، نظامی جداگانه معرفی کرده است. از جمله نظام‌هایی که برای بانوان و زنان جامعه بشری تعریف و تدوین کرده است، مسئله حجاب است. حجاب یعنی پوشش. حجاب یعنی حائل شدن بین انسان و چیز دیگر. حجاب یعنی مانعی در پیش روی انسان قرار بدهیم؛ برای اینکه دیگران نتوانند به او تعرض کنند.

حجت الاسلام و المسلمین سید جعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱۵

حجاب؛ شرافت خانوادگی و مصونیت

قبل از اسلام زنانی که عنوان و ارزش و شرافت خانوادگی داشتند، باحجاب بودند؛ اما افراد پست و فرومایه از نظر جامعه (برده‌ها)، بی‌حجاب بودند. اسلام که آمد گفت تمام زنان برابر هستند؛ برده و آزاد ندارد، پست و غیرپست ندارد؛ همه باید با پوشش باشند. با این آثار و کاربرد حجاب، چطور شده است که گاهی خجالت می‌کشیم باحجاب باشیم؟! حتماً باید با آرایش بیرون بیاییم تا به ما بگویند باکلاس، اوپن، آنلاین و همین حرف‌هایی که شیطان در اذهان و زبان‌هایمان جاری می‌کند!

حجاب باعث شرافت است. هر مقدار خانم پوشیده‌تر باشد، از آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی و ناهنجاری‌ها مصون‌تر است. بنابراین حجاب، خانم را محدود و محصور نمی‌کند؛ بلکه افراد هرزه و هوس‌ران را محدود می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

حجاب؛ تکلیف یا حق؟

حجاب تکلیف است یا حق؟ افراد ساده بین می‌گویند فقط تکلیف است؛^۱ اما حجاب حق است. یعنی اگر در جامعه‌ای به زنان گفتند باید بدون پوشش باشید، می‌توانند اعتراض کنند که ما حق داریم بپوشش باشیم؛ چون اصالت و شرافت می‌آورد.

[امروز] نگاهمان واژگون شده است. به جای اینکه افراد بی حجاب خجالت بکشند، گاهی افراد با حجاب شرمندند که چرا من با حجاب هستم! این نشان می‌دهد که ما باید نوع نگاهمان را به ارزش‌های دینی خود عوض کنیم.

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

۱. حجاب، هم حق است، هم تکلیف؛ بنابراین چون تکلیف هم هست، نمی‌توان از آن صرف‌نظر کرد.

حجاب؛ هنجار یا ارزش؟

یک هنجار داریم و یک ارزش. ممکن است هنجار شهر یا خانواده‌ای بی‌حجابی باشد؛ ولی ارزش واقعی چیز دیگری است. ممکن است هنجار با ارزش هماهنگ یا مخالف باشد. ارزش اصیل و ماندگار، حجاب و پوشش است. در بانک مرکزی یک تکه سنگ قدیمی است به نام کوه نور که هرکسی دیده است، می‌گوید قیمت ندارد. مادر بزرگ‌های ما که زمان رضاخان بودند، گاهی شش ماه، یک سال در منزل می‌ماندند تا حجابشان را از سر برندارند. [این‌ها هم ارزشمندند و قیمت ندارند].

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

پوشش و نظام خانواده

هرچه پوشش بیشتر باشد، نظام خانواده محکم‌تر است. بنده، اتریش بودم که یک همه‌پرسی کردند. ۸۵ درصد مردم گفتند: «هیچ مشکلی نداریم؛ فقط اینکه نظام خانواده تکه‌تکه شده است.» خانمی گفت: «وقتی شوهرم به خانه می‌آید، نمی‌دانم از صبح با چند زن دیگر گفت‌وگو کرده است! چقدر مرا دوست دارد؟» به مردی هم گفتند: «مشکل تو چیست؟» جواب داد: «نمی‌دانم همسرم که به خانه برمی‌گردد، با چه روحیه‌ای برمی‌گردد و با چند مرد گفت‌وگو کرده است!» در اروپا و آمریکا و نظام‌های غربی، نظام خانواده گسسته است. حجاب، باعث آرامش و استحکام خانواده است.

حجت‌الاسلام و المسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۳ مرداد ۹۱

حجاب در ایران باستان

حجاب یکی از نشئون انسانیت و بشری است که به اندازه عمر تاریخ بشریت، ریشه و تاریخچه دارد. حجاب امر تازه‌ای نیست. مرحوم شهید مطهری (رضوان الله تعالی علیه) در کتاب مسئله حجاب، این طور مطرح می‌کند که در ایران باستان، همچنین در میان قوم یهود، افراد حجاب داشتند. حجاب فقط مال اسلام نیست. در میان ایرانیان باستان، قبل از اینکه مسلمان شوند، حجاب بوده است. مرحوم مطهری (رضوان الله تعالی علیه) می‌فرماید که احتمالاً در میان برخی از اقوام هندوستان حجاب بوده است. در میان بعضی از این‌ها از جمله قوم یهود، حجاب سرسخت‌تری از این حجاب امروزه مسلمانان وجود داشته است. تاریخچه حجاب، بسیار طولانی است.

حجت الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

حجابِ اسلام؛ تکمیل‌کنندهٔ حجابِ ایرانیان

بعضی‌ها خواستند این‌طور بگویند که در اسلام حجابی نبوده است؛ اما به دلیل ارتباطی که مسلمانان با ایرانیان پیدا کرده بودند، [بعد که] ایرانیان مسلمان شدند، حجاب ریشه‌ای خود را در میان مسلمانان وارد کردند. نه؛ هرگز این‌طور نیست.

ایرانیان از قبل حجاب داشتند؛ اما اسلام آمد و این حجاب را کامل کرد. وقتی آیات حجاب در قرآن کریم نازل شد، قبل از مسلمان شدن ایرانیان بود. حجاب در میان بسیاری از اقوام بوده است. اصطلاح پرده‌پوشی در میان زرتشتیان و در میان بسیاری از اقوام دیگر بوده است که انسان‌ها در پشت پردهٔ حجاب قرار می‌گرفتند.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

کرامت انسان؛ مقدم بر آزادی زنان و مردان

غربی‌ها گفتند برای اینکه جلوی ظلم به زنان را بگیریم، آزادی زنان را زیاد کنیم. در واقع با شعار آزادی، به زنان ظلم مضاعفی کردند. اسمش آزادی زن بود؛ ولی در عمل، آزادی مردها و بهره‌کشی بیشتر از زنان بود. «ویل دورانت» در [کتاب] تاریخش می‌گوید: «اولین گروهی که از آزادی اقتصادی و حق مالکیت زنان صحبت کردند، کارخانه‌داران انگلیس بودند.» نیروی کار ارزان قیمت می‌خواستند و بعد دیدند بهترین نیروی ارزان قیمت کار، زنان هستند. [فکر کردند] چه کار کنیم که از زنان در کارخانه‌ها استفاده کامل کنیم؟ [گفتند] بیاییم حق مالکیت را به زن بدهیم. [فکر کردند] چه کار کنیم که بهره‌کشی جنسی و التذاذ از زن را در جامعه به اوج خودش برسانیم؟ [گفتند] از آزادی زن صحبت کنیم. به تعبیر شهید مطهری رحمته‌الله، این آزادی زنان نبود؛ آزادی مردان بود در تلذذ از زنان.

انقلاب اسلامی نیامد روی نقطه آزادی زنان حرکت کند؛ روی نقطه تعلیم و تربیت حرکت کرد. انقلاب گفت باید کاری کنیم که متوسط زنان ما از نظر علمی و فکری رشد پیدا کنند. اگر سطح علم و فکر بالا رفت، آن وقت زن‌ها خودشان آگاهی پیدا می‌کنند و جلوی خیلی از این مشکلات را می‌گیرند.

وقتی قشری از نظر سطح علمی و معرفتی رشد کردند، دیگر لازم نیست کسی به آن‌ها چیزی بگوید؛ چون آگاهی‌شان [افزایش یافته و نگاهشان] باز و روشن شده است و جلوی سوءاستفاده از خودشان را می‌گیرند. ما در محیط‌های آموزشی و دانشگاهی به وضوح می‌بینیم دخترانی که از نظر سطح فکری و مطالعاتی قوی‌ترند، میزان آسیب‌پذیری‌شان در جامعه کمتر است. در اول انقلاب، به درستی این نقطه را به عنوان نقطه هدف انتخاب کردند و [البته] این مهم را از پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم یاد گرفته بودند.

در غرب نقطه هدف، آزادی زن و استراتژی‌شان، اشتغال زن بود. در انقلاب اسلامی نقطه هدف، کرامت زن شد و استراتژی، تعلیم و تربیت زن. اسلام با آزادی زن مخالف نیست؛ اما آن چیزی که هدف است، «کرامت انسان» است، نه آزادی زنان و مردان.

﴿...وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾

...و به راستی ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم.

آزادی، مقدمه ارزش هاست؛ نه هدف‌گذاری ارزش‌ها. آزادی، هدف نیست. در انقلاب اسلامی، نقطه کرامت را هدف قرار دادند که این را [هم] از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آموختند:

مَا أَكْرَمَ الْبَيْتَاءَ إِلَّا الْكَرِيمُ وَلَا أَهَانَهُنَّ إِلَّا لَيْئِيمٌ.^۲

کسی زنان را گرامی نمی‌دارد؛ مگر شخص کریم و بزرگواری و کسی به آنان اهانت نمی‌کند؛ مگر انسان پست فرومایه و بی‌مقدار.

زن نباید به‌عنوان وسیله‌التذاذ مرد مطرح شود. زن جنس دوم یا ابزار نیست. در غرب، زن به‌عنوان ابزار تبلیغات در مسائل فرهنگی و اقتصادی و سیاسی مطرح می‌شود؛ اما انقلاب اسلامی با نگاه ابزاری به زن مقابله کرد.

دکتر بانکی پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

۱. اسراء، ۷۰.

۲. نهج الفصاحه، ص ۴۷۲، ح ۱۵۲۰.

خلاصه بخش اول

- * بانوان عناصر مهم و مؤثر در شکل‌گیری و شکل‌دهی جامعه بشری هستند.
- * با نگاه در طول تاریخ مشاهده می‌کنیم که قضاوت و داوری درباره این بخش از جامعه (بانوان)، با فراز و نشیب همراه بوده است.
- * در تفکر یونان، زن را انسان حساب نمی‌کردند!
- * اگر در جاهلیت اولی به تعبیر قرآن، جسم زن و دختر را زنده به‌گور می‌کردند، در جاهلیت مدرن امروز، از زن به‌عنوان یک کالا استفاده کرده و روح و شرافت او را زنده به‌گور می‌کنند.
- * اسلام، به زن در کنار مرد از حیث معنویت و نگاه انسانی، نگاهی برابر دارد.
- * ارزش هر زن و مردی به انسانیت، عبودیت، معنویت و سطح علم و دانش و تقوای اوست؛ چون خداوند حکیم می‌فرماید: «همانا گرامی‌ترین شما نزد خداوند، باتقواترین شماست.»
- * نگاه اسلام به بانوان، یک نگاه متعادل و ارزشی است... [در آموزه‌های اسلام] زن، هم باید برای جامعه مفید واقع شود و هم برای خودش ارزش داشته باشد.
- * زن، در خانه مسئول اصلی مدیریت خانه است و خانه یعنی هسته اصلی شکل‌گیری جامعه بشری.
- * از نظر اسلام، وقتی که زن و مرد در جایگاه پدر و مادر قرار می‌گیرند، زن (مادر) سه برابر مرد (پدر) ارزش دارد.
- * خداوند برای همه مؤمنان (زن و مرد) یک سرمشق و الگو به نام آسیه ارائه می‌کند که همسر فرعون است.
- * یک زن در خانه یکی از بدترین انسان‌های تاریخ (فرعون) به مقامی می‌رسد که به تعبیر قرآن، مثل و الگوی تمام مؤمنان عالم در تاریخ می‌شود.
- * از جمله نظام‌هایی که خداوند برای بانوان و زنان جامعه بشری تعریف و تدوین کرده است، مسئله حجاب است.
- * حجاب، خانم را محدود و محصور نمی‌کند؛ بلکه افراد هرزه و هوس‌ران را محدود می‌کند.
- * هرچه پوشش بیشتر باشد، نظام خانواده محکم‌تر است.
- * حجاب یکی از شئون انسانیت و بشری است که به اندازه عمر تاریخ بشریت،

ریشه و تاریخچه دارد.

* غربی‌ها گفتند برای اینکه جلوی ظلم به زنان را بگیریم، آزادی زنان را زیاد کنیم. اسمش آزادی زن بود؛ ولی در عمل، آزادی مردها و بهره‌کشی بیشتر از زنان بود.

* «ویل دورانت» در [کتاب] تاریخش می‌گوید: «اولین گروهی که صحبت از آزادی اقتصادی و حق مالکیت زنان کردند، کارخانه‌داران انگلیس بودند.» نیروی کار ارزان قیمت می‌خواستند و بعد دیدند بهترین نیروی ارزان قیمت کار، زنان هستند.

* اسلام با آزادی زن مخالف نیست؛ اما آن چیزی که هدف است، «کرامت انسان» است. نه آزادی زنان و مردان.

بخش دوم اهمیت حجاب

آثار اجتماعی بی حجابی

مسئله حجاب، یک مسئله شخصی نیست که بعضی از جاهلان و مزدوران دشمن می‌گویند زندگی شخصی افراد است! کدام مسئله شخصی؟ حجاب، مسئله‌ای است که در جامعه بازتاب دارد؛ آثار اجتماعی و آثار اخلاقی و تربیتی دارد.

خواهران و برادران! مردم مسلمان! ای کسانی که می‌گویید در کجای قرآن از حجاب گفته شده است! قرآن روی اصل نماز تأکید می‌کند؛ اما تعداد رکعت‌ها در آن نیامده است. آن‌ها را وحی نبوی برایمان بیان کرده است. خود پروردگار هم فرموده است آنچه را پیامبر ﷺ فرموده است، عمل کنید.

﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ * إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾

و (پیامبر ﷺ) از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید* آنچه می‌گوید، چیزی نیست؛ جز وحی که بر او نازل شده است.

اما درباره حجاب و رابطه بین محرم و نامحرم، خداوند متعال حتی ریزترین و دقیق‌ترین مسائل را در قرآن بیان کرده است. خداوند نه فقط در زمینه مسئله نگاه و حجاب؛ بلکه حتی درباره آهنگ صدای زن نیز آیه نازل کرده است.^۲

توی فرودگاه، در ادارات، در بعضی از بیمارستان‌ها وقتی می‌خواهند چیزی را اعلام کنند، حتماً باید گوینده یک زن باشد! متأسفانه گاهی استفاده از ابزاری از زن، در سیمای جمهوری اسلامی دیده می‌شود و در فیلم‌های سینمایی هم که حتی الان ساخته و بعضاً اکران می‌شود، به نحو بسیار فجیعی وجود دارد!

آهنگ صدای زن نباید به گونه‌ای باشد که مرد نامحرم از آن خوشش بیاید و مورد توجه او قرار بگیرد. امیرالمؤمنین علی علیه السلام ایمانی دارد که اگر به همه بشریت در عالم تقسیم شود، همه مؤمن در حدّ عالی می‌شوند؛ اما همین حضرت با همه عظمت و ایمانشان، به زن‌ها سلام می‌کنند؛ ولی از سلام کردن به زن جوان کراهت دارند؛ زیرا می‌ترسند آنچه از شنیدن صدای زن جوان برایشان عارض شود، تأثیر بیشتری نسبت به ثواب سلام داشته باشد!^۳

۱. نجم، ۲ و ۳.

۲. نور، ۳۱؛ احزاب، ۵۹.

۳. الکافی، ج ۲، ص ۶۴۸؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۶۹.

خواهرم! در مقابلِ مردان نامحرم باید به‌گونه‌ای قاطعانه و محکم سخن بگویی
که در دل آن‌ها طمع نیفتد.

حجت‌الاسلام والمسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

آثار حجاب

حجاب برای جامعه، فواید و ثمرات و آثار مطلوبی دارد. حجاب یک امر اجتماعی است؛ جامعه باید جامعهٔ محجّبه‌ای باشد. حجاب ما باید در جامعه اثر بگذارد تا آثار و برکاتش را مشاهده کنیم. برخی از این برکات عبارت اند از:

۱. **حرمت‌گذاری برای بانوان:** عفت و پاک‌دامنی، در جامعه یک ارزش است. نماد عقیف بودن، یک بانوی محجّبه است. هرگونه که انسان پوشش خود را نگه دارد، درحقیقت به جایگاه زن احترام گذاشته است. یک زن محجبه، یک زن ممنوعه نیست؛ بلکه یک وجود دارای حریم الهی است که باید به او توجه شود.

۲. **مبارزه با نفس:** حجاب در انسان، عامل مبارزه با نفس است. شهوات باعث می‌شود انسان خودنمایی کند؛ اما حجاب، انسان را از خودنمایی کردن و به نمایش گذاشتن باز می‌دارد و درجات انسان را افزایش می‌دهد.

۳. **جواز حضور بانوان در اجتماع:** انسان به‌طورطبیعی، مدنی بالطبع است؛ یعنی انسان طبیعتاً اجتماعی است. کسی را پیدا نمی‌کنیم که بگوید من علاقه‌مندم در خانه بنشینم و وارد جامعه نشوم و با هیچ‌کس رابطه‌ای نداشته باشم. اگر انسان، اهل عزت بماند؛ با فطرت خودش مبارزه کرده است. فطرت انسان، فطرت اجتماعی است.

مردان راحت‌تر در جامعه حضور پیدا می‌کنند؛ چون وظیفهٔ مرد، کار و تلاش برای تأمین نفقهٔ زندگی است. اما بانوان باید از حضور در جامعه محروم باشند؟! خیر، بانوان هم می‌توانند در جامعه حضور پیدا کنند؛ اما عامل و جواز حضورشان حجاب است که این امکان را به زن می‌دهد تا در جامعه رفت‌وآمد کند. چراکه اختلاط زن و مرد در جامعه و بی‌حجابی و حضور غیرمحجّبهٔ بانوان، به‌علت برخورداری جامعه از شرارت‌ها و شیطنت‌ها، می‌تواند عامل تعرض به بانوان و عامل فساد در جامعه شود.

۴. **آرامش روانی و امنیت در جامعه:** اگر بنا باشد زنان، بدون حجاب در جامعه حضور پیدا کنند و مردان شهوت‌ران هم در جامعه وارد شوند، این دو با هم جامعه را از امنیت می‌اندازد. اما اگر این بانو باحجاب باشد و مرد هم حجاب مخصوص خودش را داشته باشد، سبب می‌شود آن‌ها در جامعه حرکت کنند؛ اما هیچ‌گونه ناامنی روانی ایجاد نشود. اگر خانمی با آرایش‌های کدایی، خودش را

در جامعه به نمایش درآورد و یک سری از جوان ها و انسان هایی که ولو در دلشان می خواهند پاک دامن باشند، با این مدل ها مواجه شده و فریفته شوند، آیا ظلم به دیگران نیست؟ آیا این ایجاد ناامنی در جامعه نیست؟

پس حجاب، هم برای مرد و هم برای زن، عامل امنیت است.

۵. **رابطه با معنویت:** یک خانم باحجاب عموماً بیشتر اهل معنویت است تا خانمی که حجاب کاملی ندارد. خداوند به پیامبر ﷺ دستور می دهد:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزُوجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُوراً رَحِيماً﴾

ای پیامبر! به همسران و دخترانت و زنان مؤمنان بگو: «روسری های بلند [و چادرهای] خویش را بر خود فرو افکنند. برای اینکه [به حجاب و عفاف] شناخته شوند و مورد آزار [فاجران] قرار نگیرند؛ این [کار] را بهتر است و [اگر] تاکنون خطا و کوتاهی از آن ها سر زده است، توبه کنند؛ [خداوند همواره] آمرزندهٔ مهربان است.

پس نتیجه می گیریم اگر حجاب نباشد؛ اذیت و آزار در جامعه زیاد می شود.

حجت الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

حجاب؛ نماد اجتماعی بودن

مترقی‌ترین اصل و قانون اسلام، بحث حجاب است؛ چون حجاب نماد اجتماعی بودن و متمدن بودن یک زن مسلمان است. اگر قرار بود زن برهنه باشد که دیگر در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی حاضر نمی‌شد. پس یکی از آثار حجاب این است که به زن این فرصت را می‌دهد که بتواند در اجتماع، مثل مردان فعالیت کند؛ منتهی در حوزه محدودیت‌ها و خصوصیات ویژه زنانگی خودش. بعضی‌ها در این زمینه افراط می‌کنند. وقتی می‌خواهند بگویند زنان در اجتماع حضور دارند، فیلم زنی را نشان می‌دهند که راننده تریلی است! اصلاً زن برای این چیزها آفریده نشده است.

...إِنَّ الْمَرْأَةَ رِيحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ^۱.

زن یک گل ظریف است؛ نه یک قهرمان.

دیده‌اید گاهی آقایی که یک یا دو بچه دارد، خودش را به زمین و آسمان می‌زند و نمی‌تواند دو تا بچه را ساکت کند؛ ولی یک خانم در مهدکودک با کوچک‌ترین ترفند و تدبیر، پنجاه بچه را ساکت می‌کند. [این هنرِ مادرانه خانم‌هاست.]

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

۱. نهج البلاغه، ترجمه دشتی، ص ۵۳۷، نامہ ۳۱؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۵۶ و ج ۵، ص ۲۷۱.

گناه اجتماعی

بعضی گناهان، فردی نیست؛ اجتماعی است. بدحجابی گناه اجتماعی است. یک دختر جوان نمی‌تواند بگوید که اختیار دارم؛ می‌خواهم بی‌حجاب باشم؛ گرچه امروز جامعه ما دارد به سمت بی‌حجابی پیش می‌رود. کار از بدحجابی گذشته است و این یک خطر است! باید فکری بشود. دولت و مجلس باید فکری کنند. کانون خانواده‌ها باید فکر کنند. دولت می‌تواند برای اداره‌ها، بیمارستان‌ها، مدرسه‌ها و دانشگاه‌های دولتی و آزاد، حدّ حجاب تعیین کند. واقعاً مشکلات فرهنگی در این کشور، مشکل محسوب نمی‌شود؟! یکی از عوامل مهمی که حکومت‌ها و تمدن‌های گذشته را از بین برده، مسائل فرهنگی بوده است. قوم سبأ و قوم موسی را این مسائل زمین زد. دولت عثمانی را فساد از هم پاشید.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی علیه‌السلام، ۶ اردیبهشت ۸۹

یک سؤال از خانم‌های بی حجاب

آیا دوست دارید چشم شوهر شما به خانم دیگری هم باشد یا نه، دلتان می‌خواهد تمام عشق شوهرتان فقط متوجه شما باشد؟ همهٔ زنان (باحجاب یا بی حجاب) می‌گویند ما دوست داریم تمام عشق همسرمان به ما متمرکز باشد. پس چرا با این تیپ و ظاهر بیرون آمدی؟ با این ظاهر که بیرون می‌آیی، نگاه مردان را به خودت جذب می‌کنی و تمرکز عشق مردان را به همسرانشان کم می‌کنی. این مردی که به شما نگاه می‌کند؛ اگر شما را نمی‌دید، تمام ذهنش و عشقش به خانم خودش بود. از نظر عقلی، [این خانم‌ها] هیچ جوابی ندارند [که به این سؤال] بدهند؛ کاری هم به دستور دین اسلام نداریم.

خانمی که دوست داری تمام علاقهٔ شوهرت به شما باشد و یک درصد هم نمی‌خواهی متوجه دیگران باشد! این ظاهری که با آن رفت و آمد می‌کنی یعنی چه؟ یعنی مردم دنیا! چند درصد از علاقه‌ها تان را متوجه من کنید. چطور تمرکز علاقهٔ شوهرت را می‌خواهی؛ اما تمرکز علاقهٔ شوهر خانم‌های دیگر را به آن‌ها نمی‌خواهی؟! شما با این ظاهر، حواس مردها را پرت می‌کنی.

بی حجابی یا بد حجابی اگر از هر نظر جایز باشد، از نظر عقلی جایز نیست! مردی که شما را دید، علاقه‌اش به خانمش کم می‌شود. همان طور که می‌خواهی علاقهٔ شوهرت به شما کم نشود، زن‌های دیگر هم نمی‌خواهند علاقهٔ شوهرانشان به آن‌ها کم شود؛ ولی شما [این علاقه را] کم می‌کنی!

حجت الاسلام والمسلمین قرائنی، صحن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

آیه حجاب و شأن نزول آن

قرآن می‌فرماید: «ای پیامبر، به همسران و دختران و زنان مؤمنان بگو روسری‌های بلند و گشاد را روی سرشان بیندازند تا با عفاف شناخته شوند و مورد اذیت و آزار واقع نشوند و خداوند، آمرزندهٔ مهربان است.»
علی بن ابراهیم در تفسیر خود، روایتی را ذیل این آیه نقل می‌کند که شأن نزول آیه است.^۱

چه شد که این آیه نازل شد؟ زنان مؤمنهٔ مدینه، وقت مغرب که می‌شد برای خواندن نماز پشت سر پیامبر ﷺ به سمت مسجد می‌آمدند. میانهٔ راه مبتلا به اذیت و آزار بعضی از افراد هرزه قرار می‌گرفتند. یعنی بین راه از طرف بعضی افراد، متلک یا حرف آزاردهنده‌ای به آن‌ها زده می‌شد. ملاحظه کنید؛ این فقط مال امروزه نیست. آن روزها هم افرادی سر راه دختران و زنان و نوامیس مردم می‌ایستادند و این کار را می‌کردند. آیه نازل شد که پیامبر ﷺ به این زنان مؤمنه بگوید اگر حجابتان را حفظ کنید؛ شما از این زنان لابلالی ممتاز می‌شوید و دیگر اذیت و آزار نمی‌شوید. آن جوان هرزه سراغ زن لابلالی می‌رود؛ اما سراغ زن باعفاف و باحجاب نمی‌رود.

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی ره، ۹ فروردین ۹۱

۱. تفسیر کشاف، ج ۳، ص ۵۵۹؛ تفسیر قمی، ج ۲، ص ۱۹۹.

حریم زن

اگر حریم زن شکسته شد، اگر حرم وجودش مورد تاخت و تاز قرار گرفت؛ دیگر چیزی برای او نمی ماند!

وقتی آیات حجاب نازل شد، بسیاری از خانم‌ها آمدند و از پیامبر ﷺ تشکر کردند که یا رسول الله! این چه هدیه بزرگی است! این یک کاغذ کادویی است که خداوند برای پیچیده شدن ارزش‌های ما به ما عنایت کرده است.

می دانید که در تاریخ، زنان با شخصیت و صاحب منصبان اجتماعی پوشیده بودند و حریم داشتند. امروزه کم‌کم زن را [با وضع نامناسب] به کوچه و خیابان و سرکار و پشت تلویزیون آوردند و تحت عنوان حقوق اجتماعی زن، حق برابری با مرد، همدوشی با مردان در پست‌ها و مناسب اجتماعی و... هزار بلا به گوش زن خواندند. نه تنها کاری دست زنان ندادند؛ بلکه سرکارشان هم گذاشتند.

حجت الاسلام والمسلمین نقویان، صحن جمهوری اسلامی، ۱۰ تیر ۹۲

رکن تربیتی ثابت

چرا دخترانمان گاهی بدحجاب می‌شوند و حجاب برترِ مادر را نمی‌پذیرند؟ چون بچه را یک نفر تربیت نمی‌کند؛ در خانه، والدین تربیت می‌کنند و در مهمانی، اقوام و در مدرسه، افراد دیگری. پای تلویزیون هم فرد دیگری تربیت می‌کند. چون ارکان تربیتی جامعه متعدد شدند و هرکدام یک شیوهٔ تربیتی دارند؛ بنابراین، این دوگانگی‌های رفتاری به وجود آمده است.

همین مانکن‌هایی که در لباس‌فروشی‌ها و فروشگاه‌ها به صورت برهنه یا نیمه برهنه هستند، باعث جذب و ترغیب به بی‌حجابی می‌شوند. همین‌طور، در عرصه‌های گوناگون از جمله ورزشی و هنری، فرد بی‌حجاب را نماد موفقیت معرفی می‌کنند! [مثلاً] در عرصهٔ تئاتر و هنر وقتی بخواهند یک زن عقب‌افتادهٔ ناموفق را نشان دهند، چادری است؛ ولی وقتی بخواهند یک زن موفق را نشان دهند، او را کم‌حجاب نشان می‌دهند. این‌ها نکاتی است که گاهی اوقات اثر می‌گذارند.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

حجاب؛ حق الله و حق الناس

حجاب جزء ارزش های دینی مان است، نه جزو هنجارها؛ هم حق شخصی است، هم حق الناس و هم حق الله.

ممکن است یکی از حق شخصی اش بگذرد؛ اما حجاب حق الناس [هم] هست. اگر یک نفر از جمعیت کشور راضی نباشد، [دیگران] نمی توانند بدون حجاب بیرون بیایند. اگر هم تمام کشور شعار بدهند که ما حجاب نمی خواهیم؛ دولت نمی تواند موافقت کند؛ چون [حجاب] حق الله است.

حجت الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

نگاه حرام، ممنوع!

چرا افطاری از ناهار خوشمزه‌تر و دلپذیرتر است؟ چون [در طول روز] خودت را نگه داشتی. آدمی که چند ساعت خودش را نگه داشت، افطاری برایش خوشمزه‌تر است. همین قصه راجع به همسر هم هست. اگر جلوی دختر مردم، خانم‌ها و... خودت را نگه داشتی، همسرت پیش تو دلپذیر است. اگر کسی هیچ زنی را غیر از خانمش نبیند؛ حتی اگر ظاهر همسرش ده باشد، پیش او بیست است. آدمی که مدام چیزی می‌خورد؛ موقع پهن شدن سفره، اشتهای لازم را ندارد.

مردان و جوانان باغیرت به خواهرشان و همسرشان بگویند خودت را نشان دیگران نده. البته [علاقه به] آرایش و زینت جزء نژاد زن است و خدا این را می‌داند. آرایش کن؛ [اما] فقط برای شوهرت.

﴿...وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ...﴾

و زینت هایشان را جز برای شوهرانشان یا...^۲ آشکار نکنند.

حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

۱. نور، ۳۱.

۲. در ادامه آیه به دیگر محارم زن‌ها نیز اشاره و در بازه‌ای مشخص و محدود شده است.

شیوه‌های تأثیرگذار برای تشویق به حجاب

بهترین شیوه تأثیرگذار برای تشویق به حجاب چیست؟ چرا حرفمان برای خانواده و اطرافیان تأثیرگذار نیست؟

علت عمده‌اش این است که ما اُنس دینی داریم، عادت دینی داریم؛ اما معرفت دینی نداریم.

فرزند که چشم باز می‌کند، در خانواده می‌بیند که والدین نماز می‌خوانند. خودش (فرزند) هم مُهر برمی‌دارد و نماز می‌خواند. این اُنس است که بعد عادت می‌شود. نزدیک سن بلوغ [هم] که می‌رسد، طبق عادت انجام می‌دهد (نماز می‌خواند). بعد که دوره راهنمایی و وارد جامعه شد، کم‌کم [عادت به نماز خواندن در او] کم‌رنگ می‌شود. چرا؟ چون معرفت نیست.

معرفت چیست؟ [معرفت]، فهم و استنباط معارف دینی به کمک تفکر و تعقل و تحلیل مسائل مذهبی است.

باید در عمق جان این دختر و پسر چرایی نماز، چرایی روزه، چرایی حجاب باشد؛ وگرنه عادت از دست می‌رود.

حجت الاسلام والمسلمین لقمانی، سخن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

الگو و آموزش

فرزندان باید یک الگوی مناسب را ببینند؛ نه آن خانم چادری را که دروغ می‌گوید یا با شوهرش سازگار نیست. [فرزند] با خودش می‌گوید: «آن زن حجاب دارد؛ اما اخلاق خانوادگی‌اش را رعایت نمی‌کند و دروغ می‌گوید! [چه فایده‌؟]»
زبان نرم مربی [هم مهم است]: والدین، مربی خانواده هستند؛ اما مربیان باید زبان نرم داشته باشند، نه زبان خشن. کتک برای حجاب اثر نمی‌گذارد؛ دعوکردن، برخورد فیزیکی و محروم کردن اثر نمی‌گذارد.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

چند سؤال کاربردی

بعد از جلسه‌ای که در ایام ولادت حضرت زهرا علیها السلام داشتم، دخترخانم جوانی جلوی من را گرفت و گفت: «حاج آقا، من چادرم را به خاطر اینجا (حرم) سرم کردم و چادری نیستم. بحث‌های شما و دیگر اساتید را گوش دادم؛ اما قانع نشدم. چیزی بگویید که قانع بشوم. قول می‌دهم اگر قانع شدم، چادرم روی سرم بماند و در نیاورم.» تأملی کردم. توسلی به حضرت رضا علیه السلام کردم. با خودم گفتم آفاجان! شما که می‌دانید ما ناتوانیم؛ این خواهر، مهمان شماست! بعد پنج تا کلمه به زبانم جاری شد. از این خواهر بزرگوار پنج تا سؤال کردم. این پنج تا سؤال را شما هم می‌توانید برای خودتان یا هر دختر جوانی مطرح کنید. به برکت امام رضا علیه السلام تأثیر خودش را خواهد داشت. به این خواهر محترم گفتم:

شما قیامت را قبول داری؟ گفت: «بله، من مسلمانم. مگر می‌شود قیامت را قبول نداشته باشم؟!»

گفتم: «شما شفاعت را قبول داری؟» گفت: «بله؛ جزو اعتقاد ماست.»

گفتم: «شما قبول داری یکی از محورهای شفاعت، وجود نازنین حضرت زهرا علیها السلام است؟» قبول کرد.

گفتم: «آیا قبول داری منطقی‌اً اگر فاطمه علیها السلام بخواهد شفاعت کند، طبیعتاً کسی را زودتر شفاعت می‌کند که شباهتش به او بیشتر باشد؟» گفت: «بله.»

گفتم: «آیا شما در حفظ حیا و حجاب، با چادر به فاطمه علیها السلام شبیه‌تری یا بدون چادر؟!» چند لحظه‌ای منصفانه مکث کرد و سرش را پایین انداخت و گفت: «درست است؛ دیگر چادرم را در نمی‌آورم.»

چون سرآمد عفاف و حیا حضرت فاطمه علیها السلام است، باید ببینیم در مسیر زندگی فاطمه علیها السلام اتفاقات جاری زندگی چگونه محقق شده که این حیا و عفاف، او را سرآمد کرده است تا من هم در مسیر او قرار بگیرم و بتوانم شباهتم را به ایشان بیشتر کنم.

خلاصه بخش دوم

* حجاب، مسئله‌ای است که در جامعه بازتاب دارد. آثار اجتماعی و آثار اخلاقی و تربیتی دارد.

* خواهرم! در مقابل مردان نامحرم باید به‌گونه‌ای قاطعانه و محکم سخن بگویی که در دل آن‌ها طمع نیفتد.

* حرمت‌گذاری برای بانوان، جواز حضور بانوان در اجتماع، مبارزه با نفس، آرامش روانی و امنیت در جامعه و رابطه با معنویت، از جمله آثار و برکات حجاب است.

* بعضی گناهان، فردی نیست؛ اجتماعی است. بدحجابی گناه اجتماعی است.

* قرآن می‌فرماید: «ای پیامبر، به همسران و دخترانت و زنان مؤمنان بگو روسری‌های بلند و گشاد را روی سرشان بیندازند تا با عفاف شناخته شوند و مورد اذیت و آزار واقع نشوند و خداوند، آمرزندهٔ مهربان است.»

* حجاب جزء ارزش‌های دینی‌مان است، نه جزو هنجارها؛ هم حق شخصی است، هم حق الناس و هم حق الله.

هفتکاه

گوهر نجابت

۵۴

بخش سوم

انواع عفاف

عفاف چیست؟

عفاف به چه معناست؟ در حدیثی از امیرالمؤمنین، امام علی علیه السلام آمده است:

الْعَفْفَةُ رَأْسُ كُلِّ خَيْرٍ^۱.

عفاف و پاک دامنی، منشأ همه نیکی هاست.

در حدیث دیگری از ایشان می خوانیم:

أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْعَفَافُ^۲.

بهترین عبادت، عفت و پاک دامنی است.

امام سجاد علیه السلام نیز در دعای روز دوازدهم ماه مبارک رمضان به خداوند متعال عرض می کنند:

اللَّهُمَّ زَيِّنِي فِيهِ بِالسُّتْرِ وَالْعَفَافِ...^۳

خدایا، [در این روز] من را به زیور حجب و حیا و خویشتن داری آراسته فرما.

همچنین در حدیث داریم کسی که عقیف است؛ مقامی مثل فرشتگان دارد یا کسی که عقیف است؛ ثواب مجاهد در جبهه جنگ را دارد:

مَا الْمُجَاهِدُ الشَّهِيدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَعْظَمَ أَجْرًا مِمَّنْ قَدَرَ فَعَفَّ، لَكَادَ الْعَفِيفُ أَنْ يَكُونَ مَلَكًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ^۴.

پاداش مجاهدی که در راه خدا شهید شود، بیشتر از کسی نیست که بتواند کار حرامی را انجام دهد؛ ولی عفت ورزد. حَقًّا شَخْصَ عَقِيفٍ وَپَاكٍ دَامِنٍ زَنَدِيكٍ است فرشته ای از فرشتگان شود.

امیرالمؤمنین، علی علیه السلام در نامه ای به عثمان بن حنیف انصاری (استاندار بصره) می نویسند:

۱. تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص ۲۵۶، ح ۵۳۹۹.

۲. الکافی، ج ۲، ص ۷۹.

۳. مفاتیح الجنان، ص ۳۱۵.

۴. نهج البلاغه، ترجمه شهیدی، ص ۵۵۹، حکمت ۴۷۴.

أَعِينُونِي بِوَرَعٍ وَاجْتِهَادٍ وَعِفَّةٍ وَسَدَادٍ...^۱

مرا با پرهیزکاری و تلاش فراوان و پاک دامنی و درستی و استواری یاری کنید. ما غرایزی داریم؛ مثل میل جنسی، غضب و عصبانیت. باید این غرایز را مدیریت کرد. عفت یعنی خویشتن داری؛ یعنی من این غرایزم را از راه حرام تأمین نکنم.

حجت الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی قدس سره، ۶ اردیبهشت ۸۹

کنترل غرایز

یوسف پیامبر علیه السلام جوان بود و زلیخا هم دنبالش دوید. یوسف هم میل جنسی داشت؛ اما عفاف ورزید. یعنی چی؟ یعنی سراغ حرام نرفت. عفاف، اعتدال در قواست. عفاف یعنی اینکه انسان غرایزش را از راه شرعی تأمین کند؛ ازدواج کند، تلاش کند و از راه حلال مال به دست آورد، غضب را کنترل کند و... در جبهه جنگ عصبانی شو و با دشمن بجنگ تا نامش بشود شجاعت؛ نه اینکه به زن و بچه‌ها فحش بدهی، نه اینکه برای ارضای غریزه میل به غذا، خدعه و لقمه حرام و رشوه و ربا به زندگی‌ات وارد شود و نه اینکه برای ارضای میل جنسی به نامحرم نگاه یا با نامحرم خلوت کنی یا چشم‌دنبال صحنه‌های حرام باشی! در یک کلمه، عفت یعنی خویشتن‌داری؛ یعنی اعتدال در غرایز جنسی و نفسانی. یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین صفات انسان‌های باتقوا، عفاف است.

عفاف یعنی انسان قدرت کنترل و مدیریت داشته باشد و بتواند براساس قوانین دین و شرع، درست تصمیم بگیرد. امیرالمؤمنین علی علیه السلام در بیان صفات اهل تقوا، خطبه‌ای دارند که در آن برای اهل تقوا ۱۱۰ صفت را برشمرده‌اند. یکی

[از این صفت‌ها] این است:

وَأَنْفُسُهُمْ عَفِيفَةٌ^۱

[باتقویان] نفسشان عقیف و دام‌نشان پاک است.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر فیعی، رواق امام خمینی قدس سره، ۶ اردیبهشت ۸۹

۱. نهج البلاغه، ترجمه شهیدی، ص ۳۰۴، خطبه متقین (همام).

عفاف و زیبایی

عفاف، کمال است. زیبایی هم کمال است؛ اما عفاف، کمالش بیشتر است. خداوند در قرآن کریم در تعریف حورالعین، اوّل می‌گوید عقیف هستند و بعد می‌گوید زیبا هستند. ابتدا می‌فرماید:

﴿لَمْ يَطْمِئُنْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ﴾^۱

پیش از ایشان، دست هیچ انس و جنّی به آن‌ها نرسیده است.

بعد می‌فرماید:

﴿كَانَتْهُنَّ الْبَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ﴾^۲

گویی که آن‌ها مثل یاقوت و مرجان‌اند!

این کلمات قرآن که کدام اوّل است و کدام آخر، دارای نکته است.^۳

حجت‌الاسلام و المسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۳ مرداد ۹۱

۱. الرحمن، ۷۴ و ۵۶.

۲. الرحمن، ۵۸.

۳. در صورت تمایل به آشنایی با این نکته‌های قرآنی، کتاب‌های تفسیر قرآن را مطالعه فرمایید.

اقسام عفاف

عفاف سه قسم دارد:

۱. عفاف جنسی؛ ۲. عفاف مالی؛ ۳. عفاف گفتاری.

عفاف جنسی

خداوند متعال در سوره مبارکه نور می فرماید:

﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنَّ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾

مردان و زنان بی همسر خود و غلامان و کنیزان صالح و درستکاران را همسر دهید؛ اگر فقیر و تنگ دست باشند، خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز می کند و خدا گشایش دهنده آگاه است.

از مسائل مالی نترسید؛ خدا به آدم هایی که ندارند و می خواهند ازدواج کنند، کمک می کند. اکثر متأهل ها بعد از ازدواج چیزی پیدا کرده اند (سروسامان گرفته اند). مگر خدا نمی تواند؟! او، هم وسعت دارد، هم قدرت، هم علم.

اما اگر به هر دلیلی ازدواج مان ممکن نشد؛ چه کار کنیم؟
خداوند در ادامه می فرماید:

﴿وَلَيْسَتُغْفَبَ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُعْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ...﴾

و کسانی که امکانی برای ازدواج نمی یابند، باید پاک دامنی پیشه کنند تا خداوند از فضل خود، آنان را بی نیاز کند.

عفاف جنسی یعنی اگر زمینه ازدواج فراهم نشد یا همسر داشتی و یک نوع بی بندوباری در زندگی ات پیدا شد و میل به نامحرم و میل به حرام یا صحنه های نادرست پیدا کردی؛ بدانی خلاف عفت است. عفاف این است که خودت را کنترل کنی و قوای جنسی ات را از طریق غیر شرعی ارضا نکنی.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر فریعی، رواق امام خمینی ره، ۶ اردیبهشت ۸۹

راه ایجاد عفاف جنسی

قرآن کریم می‌فرماید که اگر کسی قوای جنسی‌اش طغیان کرد، عفاف پیشه کند؛ یعنی از راه غیرشرعی دنبال ارضای غرایز جنسی‌اش نرود. برای ایجاد عفاف جنسی در جامعه، قرآن توصیه می‌کند که مردان چشم از نامحرم بپوشند و زنان حجاب را رعایت کنند.

خداوند در قرآن توصیه می‌کند که چشمتان دنبال دختران و زنان نباشد و خانم‌ها طوری صحبت نکنند یا طوری راه نروند که تحریک‌کننده باشد. در سوره مبارکه نور توصیه دارد که وقتی زنان بیرون می‌آیند، جلباب و حجاب کامل داشته باشند. همین‌طور توصیه‌هایی دارد که جلوی تحریک را بگیرد و بازدارنده باشد؛ هم می‌فرماید به نامحرم نگاه نکنید، هم می‌فرماید حجاب را رعایت کنید و هم توصیه به ذکر و دعا و نماز می‌کند؛ چون:

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾^۲

همانا نماز [انسان را] از زشتی‌ها و گناه باز می‌دارد.

قرآن کریم در دو جنبه سعی کرده است مردم را به رعایت عفاف جنسی سفارش کند: یکی پرهیز از تحریک و یکی هم سفارش به آن عواملی که باعث می‌شود جلوی فحشا و منکر گرفته شود؛ مثل نماز و روزه و دیگر عبادت‌ها.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی علیه السلام، ۱۷ اردیبهشت ۸۹

۱. نور، ۳۳: ﴿وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُعْطِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ...﴾ (و کسانی که امکانی برای ازدواج نمی‌یابند، باید پاک‌دامنی پیشه کنند تا خداوند از فضل خود، آنان را بی‌نیاز کند.)

۲. عنکبوت، ۴۵.

بی‌عفتی؛ مثل دزدی

اگر گرسنه بودم و غذای حلال گیرم نیامد، آیا حق دارم دست در جیب دیگری کنم و برای تهیه غذا پول بدزدم؟! چون شما جوان هستی و شرایط ازدواجت فعلاً مهیا نیست؛ مجوز نداری ارتباط نامشروع داشته باشی. آیات و روایات ما می‌خواهند بگویند اگر کسی عفاف جنسی نوزد؛ بیمار جنسی می‌شود و اگر بیمار شد؛ کنترلش مشکل است.

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر فیعی، رواق امام خمینی علیه السلام، ۶ اردیبهشت ۸۹

عفاف؛ هم برای مرد، هم برای زن

عفاف جنسی، هم برای مرد است، هم برای زن. برای مردها این است که نگاهشان را کنترل کنند و هوس باز نباشند، پای فیلم‌ها و تصاویر حرام ننشینند که محرک باشد، نگاهشان دنبال دختران و زنان مردم نباشد و افراط جنسی نداشته باشند. برای خواهران هم [علاوه بر این مراقبت‌ها] این است که حجابشان را کنترل کنند.

حجت الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی علیه السلام، ۶ اردیبهشت ۸۹

عفاف مالی

عفاف مالی یعنی اینکه انسان به خاطر مال دنیا خودش را به حرام نیندازد. برادران و خواهران! رسول الله ﷺ فرمودند:

مَا أَحْشَى عَلَيْكُمُ الْفَقْرَ وَ لَكِنِّي أَحْشَى عَلَيْكُمُ التَّكَاثُرَ^۱

درباره شما از فقر ترسی ندارم؛ بلکه برای شما از تکاثر [یعنی انباشته شدن

ثروت] می ترسم [و بیم دارم به کثرت اموال تفاخر کنید].

تکاثر در قرآن هم آمده است و سوره ای به همین نام داریم.

کثرت‌گرایی، بعضی‌ها را از خدا دور می‌کند و به بی‌بندوباری و معصیت می‌کشاند.

رسول خدا ﷺ فرمودند: «من از کسب‌های حرام می‌ترسم!»^۲

امیرالمؤمنین، علی علیه السلام فرمودند: «[نگرانم] از اینکه در دورانی، رشوه و هدیه جایش عوض شود!»^۳ یعنی [نگرانم از اینکه] عنوان گناه عوض شود.

قرآن کریم می‌فرماید^۴ که مردم (مهاجرین) از مکه به مدینه هجرت کردند؛ آن‌ها خانه و زندگی‌شان را رها کردند و به دنبال پیامبر ﷺ راه افتادند و [به مدینه] آمدند. وقتی به مدینه رسیدند؛ جا و مکان و امکانات نداشتند. مردم مدینه به آن‌ها امکانات و غذا دادند. بعضی خانه‌هایشان را با این‌ها تقسیم کردند؛ ولی کافی نبود. تعدادی از مهاجرین مجبور شدند شب‌ها کنار مسجد بخوابند.

جایی بود به نام صُفَه (ایوان). این بنده‌های خدا [حدود ۴۰۰ نفر] شب‌ها آنجا می‌خوابیدند. محل خواب و خوراکشان همان‌جا بود. پیامبر ﷺ برای آن‌ها سایه‌بانی درست کرده بودند. گاهی می‌شد که پیامبر ﷺ دو یا سه شب برای آن‌ها خرما می‌آورد و گاهی هم بعضی مردم برایشان غذا می‌آوردند. بالاخره بین این‌ها آدم‌های کمی هم نبودند؛ سلمان و مقداد هم بودند. این‌ها آدم‌هایی بسیار باتقوا ولی از نظر مالی بسیار فقیر بودند. قرآن می‌فرماید که این‌ها آن قدر عقیف و منیع‌الطبع بودند و عزت نفس داشتند که اگر کسی به آن‌ها نگاه می‌کرد، فکر می‌کردند ثروتمند هستند! هیچ‌وقت به مردم رو نمی‌انداختند یا خود را

۱. نهج الفصاحه، ص ۶۹۴، ح ۲۶۱۲؛ الحیاء، ترجمه احمد آرام، ج ۳، ص ۲۴۴ و ۲۴۵.

۲. الکافی، ج ۵، ص ۱۲۴.

۳. نهج البلاغه، ترجمه دشتی، ص ۲۹۳، خطبه ۱۵۶.

۴. حشر، مضمون آیات ۹۸؛ توبه، مضمون آیه ۱۱۷.

کوچک نمی‌کردند که ما جا و غذا نداریم!
این را می‌گویند عفاف مالی؛ یعنی انسان به داشته‌های خودش اکتفا کند و
چشمش دنبال مال مردم نباشد و عزت نفس خودش را نکوبد.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی علیه‌السلام، ۶ اردیبهشت ۸۹

چشم‌وهم‌چشمی

چشم‌وهم‌چشمی مشکلی است که متأسفانه در جامعه ما وجود دارد. همه می‌خواهند مثل هم باشند؛ مثل هم جهیزیه بگیرند، مثل هم سفر بروند و مثل هم خانه بخرند. در طول تاریخ، حتی در انبیای الهی هم فقیر و غنی وجود داشته است. خطر، این است که فقیر بخواهد در سطح غنی زندگی کند و به داشته‌های خود اکتفا نکند و آن وقت است که سقوط و بدهی و سختی و مشکلات آغاز می‌شود. عفاف مالی یعنی هرکس به اندازه وسعتش پایش را دراز کند و به اندازه‌ای خرج کنیم که توان داریم.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی علیه السلام، ۱۷ اردیبهشت ۸۹

عفاف گفتاری

ما در گفتارمان هم باید عقیف باشیم. عفاف جنسی را گفتیم که قوای جنسی از راه حلال ارضا شود. عفاف مالی هم یعنی به خاطر مسائل دنیا به کسب [مال] حرام آلوده نشویم.

[اما] عفاف گفتاری که در قرآن هم آیات زیادی [درباره آن] داریم، این است که الفاظ و کلماتی که به کار می‌بریم؛ حساب شده باشد.

رسول خدا ﷺ فرمودند:

لَا يَسْتَقِيمُ إِيمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ...^۱

ایمان بنده (انسان) استوار و محکم نمی‌شود؛ مگر اینکه قلب او استوار باشد. ایمان، قلبی است و اسلام، زبانی. [درجه] ایمان آوردن از اسلام آوردن بالاتر است. اگر در قلب کسی شک باشد؛ ایمانش هم با شک [همراه] است.

در ادامه حدیث می‌فرماید:

وَلَا يَسْتَقِيمُ قَلْبُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ.^۲

و قلب بنده استوار نمی‌شود؛ مگر اینکه زبانش استوار باشد.

زبان، قلب و ایمان؛ این سه مورد، به هم پیوسته‌اند؛ به دلیل اینکه روح (قوای ادراکی) و قلب ما از زبان و گوش و چشم متأثر است. حدیث داریم که این‌ها کانال‌های قلب هستند؛ اگر بد دریافت کنند؛ بد تحویل می‌دهند.

از مکافات عمل غافل مشو

گندم از گندم بروید، جو ز جو

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی ره، ۱۷ اردیبهشت ۸۹

۱. نهج الفصاحه، ص ۶۸۲، ج ۲۵۴۲؛ جامع السعادات، ج ۲، ص ۳۵۲؛ بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۲۸۷.

۲. همان.

پرهیز از پرگویی

پرهیز از پرگویی به انسان حیا می دهد. پیامبر اسلام ﷺ می فرماید:
لَوْ لَا تَكْتِبُ فِي كَلَامِكُمْ وَ تَمْرِيحٌ فِي قُلُوبِكُمْ لَرَأَيْتُمْ مَا أَرَىٰ وَ لَسَمِعْتُمْ مَا أَسْمَعُ.^۱
اگر پرگویی نمی کردید و دل هایتان پریشان نمی شد (مشغول نمی شد)؛ آنچه
من می دیدم، شما هم می دیدید و آنچه می شنیدم، شما هم می شنیدید.
سنجیده و بجا سخن بگوییم. اگر ارزش سخن شما نقره است؛ ارزش سکوت شما
طلاست. بنابراین اگر انسان کمتر سخن بگوید؛ بهتر است.

حجت الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

۱. الْمُعْجَمُ الْمُفَهَّرَسُ لِأَلْفَاظِ الْحَدِيثِ النَّبَوِيِّ، ج ۵، ص ۴۵۹.

درجات عفاف

به روایت مفضل، امام صادق علیه السلام فرموده‌اند:

إِنَّمَا شِبَعَةُ جَعْفَرٍ، مَنْ عَفَّ بَطْنُهُ وَفَرَجُهُ وَ...^۱

پیرو جعفر (شیعه جعفری) آن است که شکم و دامن خود را از حرام نگهدارد
(عفاف شکم و عفاف جنسی داشته باشد) و... .

در روایت دیگری امیرالمؤمنین، علی علیه السلام فرموده‌اند:

مَا الْمُجَاهِدُ الشَّهِيدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَعْظَمِ أَجْرًا مِمَّنْ قَدَرَ فَعَفَّ...^۲

اجر کسی که در راه خدا به شهادت رسیده است، از کسی که قدرت بر آلودگی
و گناه دارد؛ ولی جلوی خودش را می‌گیرد، بیشتر نیست.... .

یعنی به تعبیر ساده‌تر، اگر کسی عقیف و پاک دامن باشد و در جایی خدای ناکرده
قدرت گناه و هرزگی داشته باشد، ولی خودش را نگه دارد؛ اجرش کمتر از شهید
نیست!

خیلی مطلب بلندی (بازرشی) است. یکی از بهترین و بلندترین صفات برای
انسان (زن و مرد مؤمن)، عفت و حیاست. عفت و حیا این است که انسان نه فقط
در جمع که همه او را می‌بینند؛ بلکه در خلوتش هم که به ظاهر چشمی او را
نمی‌بینند، پاک باشد؛ در خلوت‌ترین خلوت‌هایش، یعنی در دل و فکرش، افکار
شیطانی و شهوانی و آلوده را نپرواند. این، از درجات بالای عفت و حیاست. این،
یکی از بالاترین (برجسته‌ترین) صفات مؤمن است که هم مرد و هم زن به آن
احتیاج دارند.

حجت الاسلام والمسلمین حسینی قمی، مدرسه پربزاد، ۶ فروردین ۹۲

۱. الخصال، ترجمه فهری، ج ۱، ص ۳۲۷؛ وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۲۵۱، ح ۲۰۴۲۵.

۲. نهج البلاغه، ترجمه شهیدی، ص ۴۴۵، حکمت ۴۷۴.

انواع تحریکات از منظر قرآن

ما چند نوع تحریک داریم که در قرآن آمده است:

تحریک با بیان

﴿...فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا﴾

...پس با ناز (به گونه ای هوس انگیز) سخن نگوئید که بیمار دلان در شما طمع کنند و سخن شایسته بگوئید.

گاهی دختر با کرشمه سخن می گوید. به امیرالمؤمنین، علی علیه السلام گفتند: «پیامبر صلی الله علیه و آله به زن ها سلام می کند؛ شما چرا سلام نمی کنید؟!» امام علی علیه السلام [در پاسخ، به این مضمون] اشاره فرمودند که: «نگرانم به خانمی سلام کنم و او با کرشمه جواب بدهد و زیادتر از آن ثوابی که امید دارم، به من [زیان معنوی] برسد!»^۲ [تفاوت سیره امام علی علیه السلام با پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شاید به دلیل تفاوت سن آن حضرت و جوان بودن ایشان نسبت به پیامبر صلی الله علیه و آله باشد.]

امیرالمؤمنین با آن [حد از] ایمان، نگران است تحریک شود! آن وقت من و شما قاطی دیگران می نشینیم و در دانشگاه، دختر و پسر را قاطی می کنیم! آتش و پنبه را کنار هم می گذاریم؟! و

حجت الاسلام والمسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

۱. احزاب، ۳۲.

۲. الکافی، ج ۲، ص ۶۴۸؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۶۹: «... وَ يَقُولُ أَتَخَوَّفُ أَنْ يُعْجِبَنِي صَوْتُهَا فَيَدْخُلُ عَلَيَّ أَكْثَرَ مِمَّا أُطْلَبُ مِنَ الْأَجْرِ.»

تحریک بالباس

قرآن می فرماید:

﴿...وَلَا تَبْرَحْنَ تَبْرِجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى...﴾

...و مانند روزگار جاهلیت قدیم (جاهلیت نخستین) [در میان مردم] ظاهر

نشوید (زینت‌های خود را آشکار نکنید)....

طوری لباس نپوشید که مثل برج جلوه‌گری کنید یا لباس‌هایتان به مردم

چشمک بزند که بیابید من را ببینید!

ملاک لباس

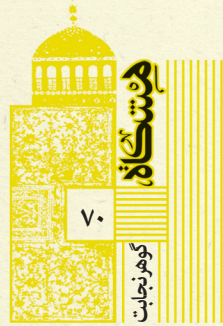
ملاک لباس چیست؟ جنس و دوختش چطور باشد؟ اسلام [در این زمینه ما را] آزاد گذاشته و فقط گفته است [که تحریک کننده نباشد]. ملاک این است.

﴿ذَلِكُمْ أَظْهَرَ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ﴾

این کار برای پاکی دل های شما و آن ها بهتر است.

یعنی لباس طوری باشد که به سلامتی جامعه نزدیک تر است. هر لباسی که با آن دل های زن و مرد پاک تر است؛ بهتر است. گاهی اوقات رنگ لباس حواس انسان را پرت می کند.

حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

رنگ پوشش

فقه‌ها می‌فرمایند: «رنگ سیاه مکروه است.» یعنی این خانم‌های چادری صبح تا شب عمل مکروه انجام می‌دهند؟! آقایانی که عبا‌ی مشکی دارند چرا به این حرف عمل نمی‌کنند؟ [اصلاً] لباس سیاه ایام محرم و فاطمیه چی؟ ایام شهادت ائمه علیهم‌السلام چی؟

رنگ‌ها بار معنوی دارند. همان‌طور که نمی‌شود جنسیت را از افراد گرفت، رنگ را [هم] از اشیاء نمی‌توان گرفت. هر رنگی به نسبت خودش تأثیری دارد. اگر من بخواهم با شخصیت شما آشنا بشوم، به عنوان مثال می‌گویم: «شما به چه رنگی علاقه مندید؟» طرف می‌گوید: «من شیفته رنگ قهوه‌ای هستم.» این یعنی اجتماع‌گریز است، یعنی انس به خلوت دارد. بعضی‌ها رنگ سبز را دوست دارند؛ یعنی رویش دارند. بعضی‌ها [علاقه مند به] سرخ هستند؛ جوشش دارند. بعضی هم آبی [پسند] هستند و آرامش دارند.

رنگ سیاه افراد را مرزبندی می‌کند؛ دافعه دارد، ابهت و جلال و وقار دارد. رنگ پارچه کعبه سیاه است؛ به دلیل جلال و ابهت آن. کسانی که چادر مشکی بر سر دارند، برای خودشان مرز مطلق ایجاد می‌کنند؛ کسی جرأت نمی‌کند سراغ آن‌ها برود. حالا اگر همین خانم با چادر صورتی یا قرمز بیرون بیاید یا با مانتوهایی که چنین رنگ‌هایی دارد؛ افراد زود به دام می‌افتند.

پس مکروه بودن سیاه چه می‌شود؟ اولاً فقهای ما نفرموده‌اند که رنگ سیاه مطلقاً مکروه است؛ دو چیز را استثنا کرده‌اند:

۱. چادر مشکی که نه تنها مکروه نیست؛ بلکه مستحب هم هست. به خاطر این ویژگی‌ها: حفظ حریم، آرامش، حفظ شخصیت خانم [و اینکه] مرز را مشخص می‌کند.

در یک کلام رنگ سیاه یعنی «نه» (به معنای مانع) و این «نه»، بهترین ویژگی [برای پوشش زن] است.

۲. عبا‌ی مشکی [که آن] هم استثناست.

علاوه بر آن، رنگ سیاه در مراسم مذهبی محرم و صفر یا ایام فاطمیه، نه تنها مکروه نیست؛ بلکه ثواب هم دارد.

لباس و هویت

لباسی که می‌پوشیم؛ باید با هویت مذهبی ما سازگاری داشته باشد. با هویت ملی و جنسی ما سازگاری داشته باشد. یعنی لباس زن و مرد باید کاملاً از هم متمایز باشد. از این جهت است که فقها نوشته‌اند اگر لباسی مخصوص زنان است، پوشیدنش برای مردان حرام است؛ چون مخصوص هویت زنانه است. لباسی را هم که مخصوص هویت مردانه است؛ زنان نمی‌توانند بپوشند. الان یکی از نشانه‌های ظهور امام زمان عجل الله فرجه [و برپاشدن قیامت] اتفاق افتاده است. در روایتی [از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در آخرین حج خود (حجّة الوداع)] آمده است:

إِنَّ مِنْ أَسْرَاطِ الْقِيَامَةِ... يَشْبَهُ الرَّجَالُ بِالنِّسَاءِ وَ النِّسَاءُ بِالرِّجَالِ ...^۱

همانا از نشانه‌ها و علامت‌های [پایان دنیا و] برپاشدن قیامت چند چیز است: ...مردان، شبیه زنان و زنان، شبیه مردان می‌شوند (مردها خود را شبیه زن‌ها می‌کنند و زن‌ها خود را به شکل مردها در می‌آورند)....

اکنون لباس‌ها مشترک شده و متعلق به فرهنگ اسلامی و ایرانی نیست؛ متعلق به فرهنگ غربی است.

حجت‌الاسلام و المسلمین عرفان، صحن جامع رضوی، ۲۰ شهریور ۹۱

لباس کفار

دین ما دین حیا و عفاف است. شیطان، مرد و زن را به بی حیایی ترغیب می‌کند. فرقی نمی‌کند؛ چه یک آقا حیای عفاف و حجاب را کنار بگذارد، چه یک خانم؛ در هر دو صورت، گناه فوران کرده و کل جامعه را می‌گیرد. اگر همه روزها عاشورا و همه جا کربلاست؛ [پس] مواظب باشیم جزو لشکر دشمن نباشیم. [الحمد لله] بعضی‌ها حاضر نمی‌شوند لباسی را بپوشند که علامت کفر است! اتفاقاً دستور اسلام [هم] این است که خودتان را شبیه کفار در نیاورید.

آقا یا خانمی که عفاف را رعایت نمی‌کند؛ خودش را شبیه کفار کرده است. نباید به آدم نگاه کنند و احساس کنند این جزو لشکر یزید است. نباید لباسی پوشیده شود که آن لباس من را به لشکر شرک و شیطان و کفر شبیه کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

تحریک با نگاه

قرآن می فرماید:

﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ﴾^۱

به مؤمنان بگو چشم‌های خود را فرو نهند (از نگاه به نامحرمان پرهیز کنند) و پاک دامن باشند (عفاف خود را حفظ کنند)؛ این برای آنان پاکیزه‌تر است؛ خداوند از آنچه انجام می‌دهند، آگاه است.

«يَغُضُّوا» یعنی چه؟ «غَضَّ» به چه معنی است؟ مراد از این عبارت، بستن چشم نیست؛ منظور این است که نگاهتان را کوتاه کنید.

مثال: گاهی در ماشین‌تازان پشت ترافیک نشسته‌اید و دارید جلورا نگاه می‌کنید تا چراغ سبز شود. نه به این طرف توجه دارید، نه به آن طرف. آیا چشم‌هایتان بسته است؟ نه. اما گاهی در ترافیک پشت فرمان نشسته‌اید؛ هم جلو را دید می‌زنید، هم ماشین‌های اطراف را و هم پشت سر و... را. قرآن می‌فرماید که غَضَّ نَظْرٍ كُنْ؛ یعنی منطقه دیدت را محدود کن. مثلاً فردی در کوچه‌ای راه می‌رود. همین‌طور که دارد می‌رود؛ هم جلو را نگاه می‌کند، هم تمام زنان نامحرم اطراف را!

نگاه را کوتاه کن؛ به همان مقداری که نیاز است نگاه کن، نه بیشتر.

﴿وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ... وَتُوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾^۲

و به زنان باایمان بگو چشم‌های خود را (از نگاه هوس‌آلود) فرو بندند و پاک دامن باشند (دامان خویش را حفظ کنند)... و ای مؤمنان! همگی به سوی خدا بازگردید؛ تا رستگار شوید.

حجت‌الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی علیه السلام، ۹ فروردین ۹۱

۱. نور، ۳۰.

۲. نور، ۳۱.

شان نزول آیه پرهیز از نگاه حرام

پرهیز از نگاه کردن به نامحرم فقط برای مردها نیست. گاهی بعضی از زنها چشمانشان را از نامحرم پرمی‌کنند! خداوند در قرآن به آنها هم تأکید می‌کند [که این کار را نکنند].

خُب چه شد که این آیه نازل شد؟ در ذیل این آیه شریفه،^۱ در کتاب *اصول کافی* مرحوم کلینی (رضوان الله تعالی علیه) روایتی است از امام باقر علیه السلام. [براساس این روایت] جوانی در مدینه در حال عبور بود و نگاهش به زنی افتاد که پوشش تقریباً کمی داشت. این جوان همین‌طور که داشت می‌رفت؛ زن هم از کنار او رد شد. جوان برگشت و نگاهش را ادامه داد و بدون اینکه پیش رویش را نگاه کند؛ محکم به دیوار خورد و صورتش زخمی شد. محضر خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله آمد و ماجرا را تعریف کرد. این آیه نازل شد: «ای پیامبر، به همه مردان و زنان باایمان بگو که مراقب نگاهتان باشید.»

در ادامه هم، به زنان دستور می‌دهد که خود را ببوشید و زیورهای خود را برای نامحرمان آشکار نکنید.^۲ پس در آن دوره [نیز، مثل حالا]، هم آدم‌های بی‌حجاب و بی‌عفاف بودند و هم انسان‌های متدین.

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی رحمته الله علیه، ۹ فروردین ۹۱

ابزار شیطان

چه اتفاقی می افتد که سر کلاس دانشگاه حواس جوان پرت است و دیگر نمی تواند دل به درس بدهد. امیرالمؤمنین، علی علیه السلام می فرماید:

وَلَمَحُ الْعُيُونُ مَصَائِدُ الشَّيْطَانِ.^۱
و چشم چرانی چشم ها، کمینگاه های شیطان هستند.

اگر ماهی گیر قلاب نداشته باشد؛ نمی تواند کار کند. شیطان با ابزار چشم خودمان، ما را صید می کند.

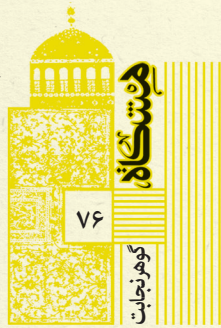
امیرالمؤمنین، علی علیه السلام طیبی است که اگر چیزی به او نگوئیم؛ درد ما را می داند، درمانش را هم می داند. اطبای دیگر این طور هستند که وقتی پیش آن ها می رویم، اول می پرسند: «دردت چیست تا درمانت کنم؟!». امام علی علیه السلام می فرماید:

الْقَلْبُ مُضْحَفُ الْبَصَرِ.^۲

دل، دفتر چشم است (آنچه دیده بیند؛ در دل نشیند).

یعنی آنچه با چشمت می بینی، از بین نمی رود؛ بلکه روی دلت می نشیند، روی قلبت می نشیند. چرا این جوان سر کلاس و دانشگاه حواس پرت است؟ چون آن نگاه های خیابان روی دلش نشست است.

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی قدس سره، ۹ فروردین ۹۱

۱. بحار الأنوار، ج ۷۴، ص ۲۹۴؛ تحف العقول عن آل الرسول، ترجمه صادق حسن زاده، ص ۲۵۰، خطبه معروف به دیباج؛ مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص ۲۷۱؛ تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص ۲۶۰، ح ۵۵۶۰.
۲. نهج البلاغه، ترجمه شهیدی، حکمت ۴۰۹.

یک عمر حسرت

امام ششم، جعفر بن محمد الصادق علیه السلام می فرمایند:

النَّظَرُ سَهْمٌ مِنْ سِهَامِ إِثْلِيْسٍ مَسْمُومٍ وَ كَمْ مِنْ نَظْرَةٍ أُورِثَتْ حَسْرَةً طَوِيلَةً.^۱
نگاه (نگاه حرام) تیری از تیرهای مسموم شیطان است. چه بسا یک نگاه، حسرتی طولانی به دنبال داشته باشد.

یک جوان متدین باایمان که به خودش اجازه نمی دهد گناه زشتی کند و کمی ایمان و تقوا دارد، [ببینید] این نگاه چه بلایی سر او می آورد؟ امام صادق علیه السلام می فرمایند که حسرتش را به دلش می نشاند!

این همه چهره های زیبای در خیابان ها را به من و تو نمی دهند. یکی اش مال شما می شود؛ حسرت باقی اش به دل انسان می ماند. از این همه ماشین ها و خانه های مختلف، یکی دو تاشان برای من و شماست. نگاه به باقی ماشین ها و خانه های مردم حسرت را به دل انسان می گذارد؛ این شخص، دیگر لذتی از زندگی اش نمی برد، دیگر از همسرش لذت نمی برد. حالا کسی که کارش این است که صبح تا شب با نامحرم می گوید و می خندد؛ چه بلایی سر قلب و دلش می آورد؟! دیگر چه خانواده ای برایش باقی می ماند؟! یا به جدایی می انجامد یا با سردی زندگی می کنند.

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی رضی الله عنه، ۹ فروردین ۹۱

۱. الکافی، ج ۵، ص ۵۵۹، بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۴۰، نواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۲۶۴.

کانال قلب

ما، هم واردات قلبی و ذهنی داریم و هم صادرات قلبی و ذهنی. واردات قلب ما چیست؟ دیدنی‌ها و شنیدنی‌هایمان است. این‌هاست که باعث می‌شود انسان صادرات قلبی داشته باشد. صادرات قلبی ما گفتارمان است. نوع پوشش و نوع گویش، نشان دهنده شخصیت انسان است.

می‌فرمایند که نگاه انسان مثل نامه‌رسانی به قلب است. صبح تا شب چه چیزهایی می‌بینیم؟ چه تصویرها یا صحنه‌هایی؟ به گناه، «ذنب» می‌گویید؛ به معنای «دُم». یکی دو دقیقه، آدم گناهی انجام می‌دهد؛ سال‌ها آثارش می‌ماند [و او را رها نمی‌کند].

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، سخن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

تحریک با شنیدنی‌ها

بعضی‌ها صبح تا شب در ماشین یا جاهای دیگر، مرتب این شعرها و ترانه‌های بی‌ارزش و ضدارزش را گوش می‌دهند؛ ولی بعضی‌ها می‌نشینند یا بلند می‌شوند، ذکر خدا می‌گویند. ذکر، فکر می‌آورد؛ فکر هم نورانیت می‌آورد. اگر ورودی‌هایمان را کنترل کنیم، خروجی‌های مثبتی هم خواهیم داشت. روایت داریم که هر ذکر «الله اکبر» که یک نفر می‌گوید؛ فاصله بین زمین و آسمان پُر می‌شود و با یک «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» کفه اعمالش به قدری سنگین می‌شود که حد ندارد!

این‌ها فضای زندگی را نورانی می‌کند. بچه‌ها هم یاد می‌گیرند. ما که تا حالا این‌همه آهنگ گوش دادیم، کجا را گرفتیم؟ شنیدنی‌ها روی انسان تأثیر می‌گذارد. بعضی‌ها می‌گویند این ترانه‌هایی که زمان طاغوت شنیدیم، سال‌ها طول کشید تا توانستیم از ذهن بیرون کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

فکر گناه

اگر به گناه فکر کنیم، به فعل گناه کشیده می شویم. اگر به کارِ درست فکر کنیم، به فعل خوب می رسیم. فکر گناه مثل دودۀ چراغ است که همه جا را می گیرد. آیت الله بهاء الدینی رحمته می فرمودند: «نیت های تان را خیر کنید تا موجودات آفرینش در اختیار شما باشند.» بعد فرمودند: «کسانی که زیاد بر محمد و آل محمد صلوات می فرستند؛ [این کار] باعث می شود تا با نورانیت این ذکر، نیتشان خیر شود.»

[گاهی پیش آمده است که] من و شما با یک نفر درگیری داریم. شب، هنگام خواب با خودمان فکر می کنیم که اگر فردا پیش او رفتم؛ جوابش را می دهم، حرف تندی می زنم، دعوا می کنم و... فردا هم می بینیم همین اتفاق می افتد؛ چون قبلس در فکر و ذهنمان تمرین کرده بودیم! حالا اگر مثبت فکر کنیم و [در ذهنمان] به او بگوییم: کاری است که شده؛ بیا همدیگر را حلال کنیم، [بیا] گذشت کنیم و...؛ [اگر در فکرمان] با خوبی و احترام و انصاف صحبت کنیم، می بینیم که [در واقعیت هم] همان طور می شود و اختلاف ها ساده تر حل می شود.

حجت الاسلام و المسلمین لقمانی، سخن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

تأثیر ظاهر روی باطن

ظاهر ما آدم‌ها روی باطنمان تأثیر می‌گذارد؛ همان‌طور که باطن ما روی ظاهرمان تأثیر می‌گذارد. یعنی اینکه اگر من ظاهرم را شبیه آدم‌های بی‌حیا و بی‌حجاب یا بی‌تقوا و بی‌ادب در بیاورم، روی باطن من هم تأثیر می‌گذارد؛ همان‌طور که اگر ظاهر خودم را شبیه به آدم‌های اهل تقوا و خدا و دین در بیاورم، باطنم نیز شبیه آدم‌های باتقوا می‌شود. این را از کجا فهمیدیم؟ امام علی علیه السلام فرموده‌اند:

إِنْ لَمْ تَكُنْ حَلِيمًا فَتَحَلَّمْ؛ فَإِنَّهُ قَلٌّ مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ إِلَّا أَوْشَكَ أَنْ يَكُونَ مِنْهُمْ.^۱

اگر بردبار نیستی خود را به بردباری وادار کن (در ظاهر، خودت را بردبار جلوه بده)؛ زیرا کمتر کسی است که خود را شبیه گروهی کند و به‌زودی یکی از آنان نشود.

اگر دلم می‌خواهد آدم باتقوایی باشم و اگر می‌خواهم به این فرمایش امیرالمؤمنین، علی علیه السلام عمل کنم و نزد خدا مقام بالایی داشته باشم؛ [حداقل] ظاهرم را شبیه آدم‌هایی در بیاورم که عفاف دارند.

حجت‌الاسلام والمسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

ظاهر باعفاف

وقتی ظاهر انسان باعفاف باشد، درون انسان هم گلستان می‌شود؛ دیگر از فکر شهوانی و شیطانی، کلاه‌گذاشتن سر مردم و فریب دادن خبری نیست. امام صادق علیه السلام از حضرت عیسی مسیح علیه السلام روایت کرده‌اند که به یاران خود (حواریون) می‌فرمودند:

...إِنَّ مُوسَى أَمَرَكُمْ أَنْ لَا تَزْنُوا وَأَنَا أَمَرُكُمْ أَنْ لَا تُحَدِّثُوا أَنْفُسَكُمْ بِالزَّيْنِ، فَضَلًّا عَنْ أَنْ تَزْنُوا، فَإِنَّ مَنْ حَدَّثَ نَفْسَهُ بِالزَّيْنِ كَانَ كَمَنْ أَوْقَدَ فِي بَيْتٍ مُرْوَقٍ فَأَفْسَدَ التَّرَاوِيْقَ الدُّخَانُ وَإِنْ لَمْ يَحْتَرِقِ الْبَيْتُ.^۱

موسی علیه السلام به شما امر کرد که عمل نامشروع انجام ندهید و من به شما امر می‌کنم که [حتی] فکر عمل نامشروع را هم در خاطر نیاورید؛ زیرا آن که فکر عمل نامشروع را بگردد، مانند کسی است که در عمارت زیبا و مزین آتش روشن کند! دودهای تیره آتش، زیبایی‌های عمارت را خراب می‌کند؛ اگرچه عمارت آتش نگیرد.

می‌فرمایند [حتی] فکر و خیال عمل نامشروع را هم نکنید! چون کسی که فکر گناه می‌کند ولو برایش گناه نمی‌نویسند؛ اما مثل این می‌ماند که شما در یک خانه تازه رنگ‌آمیزی شده آتش روشن کنی! این آتش ولو خانه را نسوزاند؛ ولی دود می‌زند و سیاه می‌کند. این نوع افکار، آدم را تاریک می‌کند.

مرحوم شهید مطهری رحمته الله تعالى علیه از قول شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمته الله (مؤسس حوزه علمیه قم) نقل می‌کند که فرمودند: «اگر من در خواب هم نامحرم ببینم، چشم می‌پوشم!» باینکه عالم خواب، عالم تکلیف نیست؛ اما باین وجود، عالم خواب جزئی از باطن ماست. آن قدر درون ایشان (شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمته الله) پاک شده که این طور شده‌اند. سخت است؛ ولی اگر آدم روی غلتک بیفتند، خدا هم کمک می‌کند.

حجت الاسلام و المسلمین حسینی قمی، مدرسه پریزاد، ۶ فروردین ۹۲

واجبات؛ مقدم بر مستحبات

انسان باید اول واجباتش را انجام دهد و بعد، مستحبات را؛ «أَعْبُدُ النَّاسَ» کسی است که واجباتش را انجام دهد. در مجالس دعا، همه آرام نشسته‌اند و در حال خودشان هستند. در زمزمه توبه و استغفار، شب قدر، روضه‌های امام حسین (ع) و... نمی‌شود مردم را شناخت.

چه زمانی می‌شود [مردم را] شناخت؟ به‌عنوان مثال در مجالس عقد و عروسی، آن خانمی که لیترلیتر اشک می‌ریخت یا حاج‌آقایی که به زانوهایش می‌زد و «إِلَهِي الْعَفْو» می‌گفت؛ حالا شب عروسی فرزندش می‌خواهد چه کار کند؟ [آیا حد و حدود واجب را رعایت می‌کند؟ در مجالس مذهبی] اشک می‌ریزد؛ ولی پایه‌ها و مایه‌هایش قوی نیست.

حجت‌الاسلام والمسلمین لقمانی، سخن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

دشمن و ماهواره

بعضی از فیلم‌های ماهواره را به حساب سرگرمی نگاه می‌کنیم؛ ولی ما ظاهرش را می‌بینیم! آن‌ها یک ظرف عسل را بر می‌دارند و یک قاشق کوچک زهر درون آن می‌ریزند. شما عسل را احساس کرده؛ ولی زهر را احساس نمی‌کنید. [زهرش چیست؟] جرأت بر نافرمانی خداوند!

بعضی‌ها می‌گویند حالا یک تار مو که اشکال ندارد؛ دزدی که نکرده، فقط یک مقدار بدنش پیدا بوده است. حالا پایش برهنه است؛ شراب که نخورده است! می‌بینید؛ این می‌شود «تساهل و تسامح». ما در دین سهولت داریم. کسی که وضو نمی‌تواند بگیرد؛ باید تیمم کند. ایستاده نمی‌تواند نماز بخواند؛ نشسته که می‌تواند. این سهولت است؛ ولی تساهل، ولنگاری است.

کم‌کم خراش دین، بعد تراش دین و بعد بی‌حیایی به بار می‌آید. وقتی که [انسان قبل از ازدواج، به بی‌عفتی] عادت کند؛ بعد از ازدواج هم خیلی راحت کارهای قبلی را انجام می‌دهد.

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

حیا چیست؟

یکی از بحث‌های زیربنایی که همه چیز از جمله حجاب، ورع، تقوا و ارزش‌ها در آن هست، بحث حیاست. حیا چیست؟ نیروی بازدارنده درونی (واکنش درونی) است که نمی‌گذارد انسان، گناه عقلی و گناه عرفی و گناه شرعی مرتکب شود. ترجمه فارسی حیا چیست؟ شرم و آرم. وقتی صورت سرخ می‌شود و اینکه واکنش ظاهری نشان می‌دهیم، حیاست.

حجت‌الاسلام والمسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

عوامل ایجادکننده حیا

عواملی که در وجود ما باعث حیا می شود:

۱. انجام واجبات به صورت صحیح و در حد امکان با حضور قلب؛
۲. عمل به مستحبات و در صورت امکان، ترک مکروهات؛
۳. دوستی با افراد باحیا؛
۴. قطع ارتباط با گناهکاران و آلودگان؛
۵. پرهیز از پُرگویی؛
۶. احتیاط در سخن گفتن؛
۷. اجتناب از اظهار نظر قطعی در امور تردیدآمیز (شایعات)؛
۸. کنترل گوش و چشم و زبان؛
۹. تقویت ایمان.

حجت الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

دوستی با افراد باحیا

دقت کرده‌اید که بعضی‌ها هنگام گفت‌وگوها، به چشم افراد نگاه نمی‌کنند؛ تیز و خیره نگاه نمی‌کنند، کلماتی هم که می‌گویند، سنجیده است. می‌گویند اگر می‌خواهید افراد را بشناسید؛ ببینید تکیه‌کلام هایشان چه عبارتهایی است. اگر می‌خواهید شخصیت افراد را بشناسید؛ ببینید وقتی در لحظه‌های بحرانی و آنی قرار می‌گیرند، چه کلماتی از دهانشان خارج می‌شود. مثلاً پشت فرمان ماشین یا سوار موتور هستید، یک نفر ناخودآگاه جلوی شما می‌پیچد، تمام تقصیر هم با اوست؛ خداوکیلی بعد از ترمزگرفتن چه حرفی از دهانتان بیرون می‌آید؟ خداوند در قرآن می‌فرماید:

﴿وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرُونَ﴾

عده کمی از بندگان من شکرگزارند (سپاسگزارند).

آدم باید خودش را تربیت کند. حرف‌زدن‌هایمان را کنترل کنیم؛ [این هم نمونه‌ای از شکرگزاری است]. بعضی افراد صبح تا شب فقط حرف بیهوده یا زشت می‌زنند. یکی از ویژگی‌های زائران [خوب] امام‌رضا علیه السلام، مانند خود حضرت، گفتن کلمات زیبا و پسندیده است.

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

قطع ارتباط با آلودگان

منظور [از آلودگان] کسانی هستند که برای گناه کردن به ما جرأت می دهند. مثلاً در ماه مبارک رمضان عده‌ای مریض هستند و نمی‌توانند روزه بگیرند؛ اما یک عده هم [با دست] سیگارشان را از ماشین بیرون می‌آورند (در ماه مبارک رمضان، در انظار عمومی، سیگار می‌کشند)؛ این، جرأت بر گناه است و کم‌کم باعث تجزّی و بی‌باکی در ترک اوامر الهی می‌شود.

خدا نکند چشم به تنوع‌طلبی عادت کند و به لذت دچار شود! خدا نکند که دیدن صحنه‌های حرام برای انسان عادی باشد؛ چراکه این برای انسان بی‌حیایی می‌آورد.

حجت الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۹۱

دعای امام زمان علیه السلام و درخواست حیا و عفت برای زنان

در دعای امام زمان علیه السلام که در مفاتیح هم نقل شده، آمده است:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا تَوْفِيقَ الطَّاعَةِ...^۱

خداوندا، توفیق بندگی و اطاعت از خودت را به ما ارزانی فرما....

امام، در ادامه از خداوند این را می خواهند:

وَعَلَى النِّسَاءِ بِالْحَيَاءِ وَالْعِفَّةِ...^۲

خدایا، به زنان ما عفت و حیا عطا فرما....

حیا فقط مخصوص زن نیست؛ بلکه مرد هم باید [حیا] داشته باشد. اما چرا امام زمان علیه السلام این را برای زنان خواسته‌اند؟ به خاطر اینکه این مسئله برای زنان یک امر بسیار حیاتی و اساسی است که اگر خدای ناکرده زن، بزرگ‌ترین سرمایه‌اش، یعنی حیا و عفتش را از دست بدهد؛ هم خودش سقوط می‌کند، هم مرد را به سقوط می‌کشاند!

کسانی خدمت آیت‌الله اراکی (رضوان الله تعالی علیه) می‌رسیدند و درخواست نصیحتی می‌کردند؛ آقا هم از هرفرد، شغل و شهر زندگی‌اش را سؤال می‌کرد و بعد به تناسب شغل و شهرش او را نصیحت می‌کرد. یک نفر خدمت ایشان رسید و گفت: «آقا، نصیحتی کنید.» مرحوم اراکی فرمودند: «شغلت چیست؟» گفت: «من درب و پنجره درست می‌کنم؛ نجار هستم.» آقای اراکی (رضوان الله تعالی علیه) فرمودند: «درب و پنجره‌های روحت را هم محکم کن!»

منظور ایشان چشم و گوش و... است؛ چون ورودی‌هایمان این‌ها هستند. اینکه آدم در نماز نمی‌تواند پنج دقیقه حضور قلب داشته باشد و افکار مختلف هجوم می‌آورند، یک دلیلش این است که قبل از نماز، ورودی و خروجی‌هایش خیلی رها و آزاد است. چشمش [هر چیزی] می‌بیند و گوشش هر چیزی می‌شنود و صحنه دل آدم را شلوغ می‌کنند.

جان، همه‌روزه لگدکوب از خیال
نی صفا می‌ماندش، نی لطف و فر

وز زیان و سود، وز خوف زوال
نی به سوی آسمان راه سفر

حجت الاسلام والمسلمین حسینی قمی، مدرسه پریزاد، ۶ فروردین ۹۲

۱. البلد الأمين و الدرع الحصین، ص ۳۴۹.

۲. البلد الأمين و الدرع الحصین، ص ۳۵۰.

شوخی با نامحرم

ما فکر می‌کنیم شوخی‌های حرام هنگام پارک‌رفتن و سینما رفتن یا کوه‌رفتن است. نه؛ گاهی این اتفاق‌ها سر سفره‌های متدبّین می‌افتد! ما گاهی فکر می‌کنیم اقوام و خویشان با مرد نامحرم داخل خیابان متفاوت‌اند. یعنی این خانم با مرد نامحرم در خیابان و بازار هیچ شوخی‌ای ندارد و حرف اضافه‌ای نمی‌زند؛ اما با خویشان نامحرم هرچه دلش خواست، می‌گوید و می‌خندد! این‌ها هر دو نامحرم‌اند؛ هر دو آتش هوس و شهوت را در وجود انسان روشن می‌کنند و تفاوتی ندارند. اسلام نگفته که نزدیکان، کمی نامحرم هستند و غریبه‌ها به‌طور کامل نامحرم! [این‌ها] هیچ تفاوتی نمی‌کنند.

حجت‌الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی علیه‌السلام، ۹ فروردین ۹۱

نتیجه بی حیایی

نتیجه بی حیایی و کم شدن حجاب در خانواده‌ها، سست شدن بنیان خانواده است که شیرین‌ترین اتفاق برای شیطان است.

خواهر و برادر محترم! پیامبر بزرگ اسلام ﷺ در حدیثی فرمودند:

إِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ الدِّينِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي^۱.

هرگاه بنده‌ای ازدواج کند؛ نصف دین [خود] را کامل کرده است (به دست می‌آورد) و برای [حفظ] نصف دیگر باید تقوای الهی پیشه [و کوشش] کند. معلوم می‌شود که مهم‌ترین پایگاه برای حذف دین، خانواده است. کانون خانواده سنگری است برای مبارزه با شیطان و هوای نفس. حالا اگر بنیان خانواده سست شود، شیرین‌ترین اتفاق برای شیطان است؛ چون مثل این می‌ماند که سنگری که من و شما در آن پنهان شدیم، یک سنگر سست بنیان و کاغذی باشد که با اولین تیر شیطان فرو می‌ریزد. آن موقع، همان نصف دینی که با ازدواج و تشکیل خانواده به دست آوردیم، دوباره از ما پس می‌گیرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

علاقه و حیا

در حدیث آمده است:

مَنْ عَشَّقَ وَ كَتَمَ وَ عَفَّ ثُمَّ مَاتَ، مَاتَ شَهِيداً!

هرکه علاقه‌ای پیدا کرد و کتمان کرد و عفت ورزید، سپس از دنیا رفت؛ مانند شهید از دنیا رفته است.

گاهی درون آدم علاقه‌ای به کسی پدید می‌آید. اگر حواسش را جمع نکند؛ این علاقه ابزاری در دست شیطان می‌شود برای اینکه من و شما را در ورطه‌ی گناه بیندازد و در وادی‌ای می‌افتیم که امام‌زمان علیه السلام دوست ندارند. [حتی] ممکن است براساس این علاقه‌ی درونی به جایی برسیم که وقتی مثلاً محضر امام‌رضا علیه السلام می‌آییم، شرم‌منده باشیم!

اگر کسی علاقه‌ای پیدا کرد و بعد عفت پیشه کرد و خودش را به ورطه‌ی گناه و بی‌عافی نینداخت، زمانی که از دنیا رفت؛ مثل شهید در راه حق از دنیا رفته است. بعضی‌ها فکر می‌کنند وقتی جنگ و جبهه تمام شد؛ درب شهادت هم بسته می‌شود. اصلاً این‌طور نیست؛ هیچ لحظه‌ای درب شهادت بسته نمی‌شود.

حجت‌الاسلام و المسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

حیا در راه رفتنِ دخترانِ شعیبِ پیامبر ﷺ

قرآن کریم از دختری تعریف کرده است که هنگام راه رفتن با حیا بود.

﴿فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ...﴾

پس یکی از آن دو (یکی از دختران شعیب ﷺ)، در حالی که با نهایت حیا گام برمی داشت؛ به سراغ او (موسی) آمد.

حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، سخن جامع رضوی، ۱۳ مرداد ۹۱

زینب علیها السلام و رعایت حیا

یحیی مازنی می‌گوید: «من سال‌ها در مدینه در خدمت امیرالمؤمنین، علی علیه السلام بودم. خانم در همسایگی زینب کبری علیها السلام بود. به خدا قسم، در این مدت همسایگی، یک مرتبه زینب کبری علیها السلام را ندیدم و صدای او را نشنیدم!»

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی قدس سره، ۹ فروردین ۹۱

فاطمه عليها السلام و مرد نابینا

مردی نابینا خواست همراه پیامبر صلی الله علیه و آله وارد منزل فاطمه عليها السلام شود. فاطمه عليها السلام پشت پرده حجاب قرار گرفت و بعد به مرد نابینا اجازه ورود داد. پیامبر صلی الله علیه و آله از دختر گرامی خود سؤال کردند: «لِمَ حَجَبْتِهِ وَ هُوَ لَا يَرَاكَ؟» (چرا از او حجاب کردی؟ او تو را نمی‌دید.) فاطمه عليها السلام زهرا عليها السلام عرض کرد: «يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لَمْ يَكُنْ يَرَانِي فَأَنَا أَرَاهُ» (ای رسول خدا، اگر او مرا نمی‌دید؛ من که او را می‌دیدم.) در جواب فاطمه عليها السلام نکته دومی هم وجود دارد که کمتر به آن توجه شده است. ایشان فرمودند: «وَهُوَ يَسْمَعُ الرِّيحَ» (و او بوی مرا استشمام می‌کند.) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله هم فرمودند: «أَشْهَدُ أَنَّكَ بَضَعَةُ مِثْيَ» (شهادت می‌دهم که تو پاره تن من هستی.)^۱

حجت الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

۱. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص ۲۸۹، ح ۱۶۷۴۰: به نقل از امام صادق علیه السلام و ایشان از امام باقر علیه السلام؛ بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۳۸، ح ۳۶؛ نوادر الراوندی، ص ۱۳: به نقل از امیرالمؤمنین علی علیه السلام.

خلاصه بخش سوم

* امیرالمؤمنین، امام علی علیه السلام می فرمایند: «عفاف و پاک دامنی، منشأ همه نیکی هاست.»

* عفاف یعنی اینکه انسان غرایزش را از راه شرعی تأمین کند؛ ازدواج کند، تلاش کند و از راه حلال مال به دست آورد، غضب را کنترل کند و....

* عفاف، کمال است. زیبایی هم کمال است؛ اما عفاف، کمالش بیشتر است. عفاف سه قسم دارد:

۱. عفاف جنسی؛ ۲. عفاف مالی؛ ۳. عفاف گفتاری.

* عفاف جنسی، هم برای مرد است، هم برای زن. برای مردها این است که نگاهشان را کنترل کنند و.... برای خواهران هم [علاوه بر این مراقبت‌ها] این است که حجابشان را کنترل کنند.

* عفاف مالی، یعنی اینکه انسان به خاطر مال دنیا خودش را به حرام نیندازد.

* [اما] عفاف گفتاری که ما در قرآن هم آیات زیادی [در باره آن] داریم، این است که الفاظ و کلماتی که به کار می‌بریم؛ حساب شده باشد.

* رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «ایمان بنده (انسان) استوار و محکم نمی‌شود؛ مگر اینکه قلب او استوار باشد و قلب بنده استوار نمی‌شود؛ مگر اینکه زبانش استوار باشد.»

* عفت و حیا این است که انسان نه فقط در جمع که همه او را می‌بینند؛ بلکه

در خلوتش هم که به ظاهر چشمی او را نمی‌بینند، پاک باشد؛ در خلوت‌ترین خلوت‌هایش، یعنی در دل و فکرش، افکار شیطانی و شهوانی و آلوده را نپروراند. این، از درجات بالای عفت و حیاست.

* طوری لباس نپوشید که مثل برج جلوه‌گری کنید یا لباس‌هایتان به مردم چشمک بزند که ببینید من را ببینید!

* اگر همه روزها عاشورا و همه جا کربلاست؛ [پس] مواظب باشیم جزو لشکر دشمن نباشیم؛ لباسمان شبیه کفار نباشد.

* آنچه با چشمت می‌بینی، از بین نمی‌رود؛ بلکه روی دلت می‌نشیند، روی قلبت می‌نشیند.

* امام ششم، جعفر بن محمد الصادق علیه السلام می فرمایند: «نگاه (نگاه حرام) تیری

از تیرهای مسموم شیطان است. چه بسا یک نگاه، حسرتی طولانی به دنبال داشته باشد.»

* ذکر، فکر می آورد؛ فکر هم نورانیت می آورد.

* اگر ورودی هایمان را کنترل کنیم؛ خروجی های مثبتی هم خواهیم داشت.

* ما که تا حالا این همه آهنگ گوش دادیم، کجا را گرفتیم؟ شنیدنی ها روی انسان تأثیر می گذارد.

* اگر به گناه فکر کنیم، به فعل گناه کشیده می شویم. اگر به کار درست فکر کنیم، به فعل خوب می رسیم.

* فکر گناه مثل دوده چراغ است که همه جا را می گیرد.

* از جمله عوامل ایجادکننده حیا در وجود ما، دوستی با افراد باحیا، پرهیز از

پُرگویی و کنترل گوش و چشم و زبان است.

* بعضی افراد صبح تا شب فقط حرف بیهوده یا زشت می زنند. یکی از

ویژگی های زائران [خوب] امام رضا علیه السلام، مانند خود حضرت، گفتن کلمات زیبا و پسندیده است.

بخش چهارم

مسئله روابط و حضور در اجتماع

علت‌های سست شدن پایه‌های خانواده

امیرالمؤمنین، علی علیه السلام زمان حکومتشان بر فراز منبر فرمودند: «اهل عراق! حیا نمی‌کنید؟ غیرت به خرج نمی‌دهید؟ به من خبر رسیده است که زن‌هایتان در بازار، شانه به شانه مردهای نامحرم می‌زنند!»^۱

از نظر وضع جامعه، آن زمان و امروزه خیلی تفاوت نداشته است و من [نوعی]، اگر عفاف و حجابم را حفظ کردم؛ هنر کرده‌ام و می‌توانم به زینب کبری علیها السلام اقتدا کنم.

در جامعه امروز، یکی از عوامل مهم متلاشی شدن و سست شدن پایه‌های خانواده، مراعات نکردن مرز محرم و نامحرم است. یکی از عوامل مهمی که خانواده‌ها را سست و مرد و زن را به هم بی‌علاقه می‌کند، نگاه‌های دائمی [بعضی] مردها در کوچه و خیابان و خانه به نامحرم‌هاست. این‌ها آتش شهوت را در وجود انسان روشن می‌کند. این آقایانی که سال‌هاست چشمانش را از دیدن نامحرم پر می‌کند؛ دیگر میلی به همسر خود ندارد! این‌هاست که زندگی‌ها را سست کرده است. اگر این مرد فقط اکتفا به همسرش کند و این زن فقط اکتفا به شوهرش، همیشه به هم عشق می‌ورزند و همیشه به همدیگر علاقه‌مند هستند؛ چون همیشه ظرفشان [از حرام] خالی است. ولی وقتی ظرفش را از نگاه حرام پر کرد؛ دیگر میلی ندارد و حتی می‌گوید هرگلی یک بو می‌دهد! وقتی چشم‌هرز شد؛ انسان را به اینجا می‌رساند.

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی قدس سره، ۹ فروردین ۹۱

سرور و خوش حالی فاطمه زهرا علیها السلام

امیرالمؤمنین علی علیه السلام و فاطمه علیها السلام بعد از ازدواج برای تقسیم کارهای زندگی خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله آمدند. خُب اگر بنا بود همه خانم‌ها در منزل باشند و مردان در بیرون، دیگر تقسیم کار معنا نداشت! معلوم می‌شود آن زمان هم خیلی از خانم‌ها بدون ضرورت در بیرون و بازار می‌چرخیدند. به هر حال پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: «علی جان، کارهای بیرون از خانه بر عهده تو و کارهای داخل خانه با فاطمه باشد.» بعد از این فرمایش پیامبر صلی الله علیه و آله، فاطمه علیها السلام فرمودند: «تنها خدا می‌داند و بس که وقتی پدرم برخورد با نامحرم را از دوش من برداشت، چقدر مسرور و خوش حال شدم.»

حجت الاسلام و المسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی ره، ۹ فروردین ۹۱

اهمیت حضور زن در خانه

رسانه‌های ما باید بیشتر کار کنند. نظر اسلام این است که نقش اصلی و مهم و اولیّه زن در خانه است. چون خانه، خودش یک وزارتخانه است. یک مجموعه بزرگ است. مشکل زنان این است که خانه را دست‌کم می‌گیرند. من از بانوان و دختران محترم خواهش می‌کنم مثنوی «فرشته انس» پروین اعتصامی را مطالعه کنند. پروین اعتصامی یک زن امروزی و شاعر بوده که شعرهای بسیار زیبایی دارد. او می‌گوید:

وظیفه زن و مرد ای حکیم دانی چیست؟
یکی است کشتی و آن دیگری است کشتی بان
همیشه دختر امروز، مادر فرداست
ز مادر است میسر بزرگی پسران
زن نکوی، نه بانوی خانه تنها بود
طیب بود و پرستار و شحنه و دربان

یعنی شما ای خانم، در خانه چهار تا شغل داری و همه‌کاره‌ای و امروز چون خانه‌ها از نظر حضور مادر کم‌رونق شده، پلیس و قوه قضاییه کارش زیاد شده است!

زن، [بهتر است] درسی بخواند که باز خوردش در خانه باشد. اگر شغلی [هست] که حضور زن در آنجا لازم است، ایرادی ندارد. البته می‌ماند سنجش معیشت و نیازهای مالی که امروز عده‌ای [از این نظر] تحت فشار قرار گرفته‌اند. مرد سر کار می‌رود؛ ولی به خانمش می‌گوید دو قران هم تو در بیاور که بتوانیم اجاره منزل را بدهیم و... اینجا شما داری چه از دست می‌دهی و چه می‌گیری؟!

حجت‌الاسلام والمسلمین نقویان، صحن جمهوری اسلامی، ۱۰ تیر ۹۲

به بهانه اشتغال

ما در بازارهایمان و حتی در مغازه و فروشگاه‌های معمولی، غیر از مکان‌های ضروری هم دو تا دخترخانم گذاشته ایم! می‌دانید چرا؟ [معمولاً] دو علت عمده دارد: اول اینکه آن‌ها نیروی کار ارزان هستند و به حقوق کمتر هم راضی‌اند، ولی آقایان این‌طور نیستند؛ یعنی دارند این خانم را استثمار می‌کنند. دوم به خاطر جاذبه این دخترخانم است. به خاطر اینکه چهار تا جوان را جذب مغازه خود کنند؛ یعنی دارند از این زن، به عنوان ابزاری برای فروش بیشتر استفاده می‌کنند. این که احترام به زن نیست. این که مقام زن را بالا نمی‌برد. زنی که از دامن او مرد به معراج می‌رسد، زنی که اگر مادر شود بهشت زیر پای اوست؛ ما او را داخل فروشگاه و مغازه می‌گذاریم، برای چهار تا مشتری و چند هزار تومان بیشتر!

حجت الاسلام والمسلمین حمید میرباقری، رواق امام خمینی علیه السلام، ۹ فروردین ۹۱

یکی از آفات دوری از خانه

یک زن و شوهر، هر دو کارمند بودند و دو تا بچه داشتند. پدر و مادر ساعت شش صبح بیرون می‌رفتند. پسر تا ساعت نه یا ده صبح خواب بود و بعد داخل محوطه، یک عده از پسرهای خلاف‌کار هفده هجده ساله را جمع کرد. آن موقع، تازه نوارهای ویدئویی درآمدی بود. می‌گفت یکی دو تا نوار دست آن‌ها بود و می‌آیند اینجا می‌بینند. معلوم هم نبود چه فیلم‌هایی مشاهده می‌کنند. خُب خانم، شما آخر ماه یک پولی آوردی؛ ولی چه دادی و چه گرفتی؟! مثل آن ماهی‌گیری که یک کرم سر قلاب ماهی‌گیری می‌زند؛ ماهی می‌آید و به طمع گرفتن کرم گیر می‌کند. یک کرم می‌گیرد؛ اما دریا را از دست می‌دهد!

فقط مسائل مادی که در محاسبات نمی‌آید؛ مسائل اخلاقی و معنوی هم هست. اگر پسری یک صحنه مبتذل را دید؛ مگر می‌شود از ذهنش پاک کرد؟ اگر دختر با تلفن با یک نفر ارتباطی برقرار کرد؛ شما می‌توانی مراقبت کنی؟ مهم‌تر از این، وقتی زن با مرد بیرون آمد و با مرد برگشت، تمام انرژی‌اش را خیابان و محل کار و همکاران و ارباب رجوع و... برده است و دیگر چقدر انرژی می‌ماند که خرج خانه کند؟ [چقدر انرژی می‌ماند تا خرج] مردی کند که نیاز دارد به او محبت شود یا بچه‌ای که لج‌بازی کرده و بهانه می‌گیرد و آغوش گرم مادر را می‌خواهد؟! وقتی مرد که در فقه ما مسئول تأمین معیشت است، نتواند کاری پیدا کند و کارها را خانم‌ها پیدا کنند، نتیجه‌اش چیست؟ دقیقاً قانون برعکس می‌شود؛ مرد در خیابان دنبال کار خلاف می‌گردد، زن هم باید نان به خانه بیاورد! اگر [قانون] هستی جابه‌جا شد؛ دیگر نمی‌شود کنترل کرد.

آن چیزی که ما از اسلام فهمیده‌ایم این است که زن در حد ضرورت می‌تواند شغلی انتخاب کند و علمی را داشته باشد. زن مثل زنبور عسل از کندو خیلی فاصله نمی‌گیرد؛ همان دوروبر کندوست. [به] یکی دو کیلومتر اطراف می‌رود و برمی‌گردد.

مسئله هویت اشتغالی زن

یکی از مسائلی که ما بعد از انقلاب اسلامی دچارش شده بودیم، مسئله هویت اشتغالی زن بود. در دهه هفتاد بحث اشتغال زن، عنصر هویتی زنان شد که این غلط بود. پیام دین اسلام، این نبود. اسلام، اشتغال را حق زن معرفی کرده بود؛ اما نه عنصر هویتی و وظیفه زنانه. این آفتی بود که آمدند و درکت ما کردند؛ به گونه‌ای که دختران ما بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه، اگر شغلی پیدا نمی‌کردند، احساس می‌کردند نقصی دارند! اسلام می‌گوید شما حق دارید شغلی داشته باشید؛ ولی این وظیفه شما نیست که اگر نباشد احساس ضعف کنید!

دکتر بانکی پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

زنان و روابط عمومی

آیا روابط اجتماعی بالا باعث کاهش حیا می‌شود یا کاهش حیا باعث می‌شود روابط اجتماعی افراد، بالا برود؟ چرا بعضی افراد هستند که وقتی می‌خواهند بانوان را به کاری بگمارند، شرط می‌کنند که روابط عمومی‌شان بالا باشد؟ این روابط عمومی بالا هم لازمه‌اش کمی تغییرات است. کدام یک باعث می‌شود؟ جواب: بی‌پروایی باعث می‌شود که آدم راحت با دیگران ارتباط برقرار کند. یعنی بنده اگر از خدا و دین و اهل بیت علیهم‌السلام خجالت نکشم، راحت می‌توانم با هرکسی رابطه برقرار کنم؛ اما داشتن رابطه، علامت موفقیت نیست. متأسفانه ما گاهی مواقع نکاتی را از دست می‌دهیم.

مقام معظم رهبری مدظله‌العالی خیلی زیبا فرمودند این علوم انسانی رایج الان ما که از غرب آمده است؛ ذاتاً مسموم است. بنده خودم این‌ها را خوانده‌ام و درس هم می‌دهم و برای همین متوجه هستم که گُنه این‌ها پراز سم و زهر است.

حجت‌الاسلام و المسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

روابط عمومی؛ نشانه موفقیت؟!

الان می‌گویند یکی از نشانه‌های موفقیت این است که آدم روابط عمومی بالایی داشته باشد! یعنی راحت با دیگران ارتباط برقرار کند، وعده و وعید بگذارد، ملاقات کند و....

در بعضی از این تست‌هایی که از آن طرف آب آمده است و بعضی‌ها همین‌طوری ترجمه‌اش کرده‌اند، از شما سؤال می‌پرسند: «تابه حال با کسی بیرون رفتی یا قول و قرار گذاشتی و...؟» توجه فرمودید! اگر کسی در جواب بنویسد «نه»، می‌گویند: «ای بیچاره بدبخت، تو مشکل داری! تا حالا با کسی (جنس مخالف) جایی نرفتی؟ کافی شاپی یا...؟ ای بیچاره!»

اما واقع مطلب این است که روابط عمومی بالا با تعداد زیادی از مردم نشانه سلامت روان و کمال انسان نیست. کمال انسان در دین ما به انجام دادن وظیفه‌اش است. باید ببینیم الان وظیفه من چیست. اگر وظیفه من این است که باید به شما سلام کنم؛ باید سلام کنم. آیا وظیفه من هست که به شما مخاطب محترم نگاه کنم یا نه؟! [اگر وظیفه هست، نگاه کنم؛ اما اگر وظیفه نیست، نگاه نکنم.]

حجت‌الاسلام والمسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

پزشک، محرم همه نیست

در شهر قم پزشکی بود که شنیده بودم آدم خیلی متدینی است. رفتیم او را دیدیم؛ چون هم‌نشینی با مؤمن ثواب دارد. از هر صنفی می‌خواهد باشد: کشاورز، معلم، کارگر، مهندس و... از این پزشک پرسیدم: «اگر خانمی پیش شما بیاید و بگوید من سرما خوردم، مشکل تنفسی دارم یا...؛ شما چطور معاینه‌اش می‌کنید؟» گفت: «من سرگوشی را دست خودش می‌دهم و می‌گویم به سینه‌ات فشار بده و چپ و راست ببر. اگر هم محرمی داشته باشد؛ از او کمک می‌گیرم. گاهی هم از منشی‌ام کمک می‌گیرم. من یک پزشک هستم؛ اما تا الان تمام تلاشم این بوده که اگر خانمی پیش من آمد، بدون ضرورت نگاهش نکنم.»

این خیلی مهم است. [مثل بعضی‌ها] نمی‌گوید پزشک محرم همه است! طوری رفتار می‌کند که این رفتارش شائبه گناه پیش نیاورد.

حجت‌الاسلام و المسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

اهمیت مراقبت از نفس

از [بایدهای] عصمت و پاک دامنی این است که راه گناه را ببندیم. چه چیزی در خانه می بینیم؟ چه چیزی می شنویم؟ با چه کسانی رفت و آمد می کنیم؟ گاهی یک جلسه مهمانی، تمام زحمتهای یک ماه رمضان شما را به هدر می دهد. برای همین، علمای اخلاق می فرمایند تا آنجایی که می توانید ارتباط (صله رحم) را قطع نکنید؛ [اما] اگر می دانید وضعیت لغزنده است؛ بچه را آنجا نبرید. خودتان با همسران رفت و آمد کنید.

حجت الاسلام والمسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

عفاف برای همه

حجاب پوششی است که انسان را مصون نگاه می‌دارد. ریشهٔ حجاب چیست؟ عفاف یا نیروی درونی بازدارنده. عرب به عفاف می‌گوید «عف»؛ یعنی گلی که در گلبرگ پوشیده می‌شود و از پژمردگی دور می‌ماند؛ همچنین بسنده کردن به آنچه انسان در زندگی دارد.

پسران هم باید حجاب داشته باشند. حجاب آقایان و پسران متانت است؛ مانند متانت رفتار. رفتارهایی مثل حلقه انداختن در گوش، اصلاح صورت، عشوهر آوردن و پوشیدن شلوار و لباس‌های نامناسب، نشانهٔ بی‌هویتی است.

حجت الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

حجاب، برای مرد هم لازم است. در خانه‌ای که دختر بزرگ زندگی می‌کند؛ شما (مرد) حق ندارید لباس تنگ بپوشید یا با لباس بدن نما در بین خانواده باشید.^۱ تحریک ممنوع است.

حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

۱. این مسئله درباره خانم‌ها نیز به شکل جدی‌تری صدق می‌کند و آن‌ها هم حق ندارند در حضور محارم خود، به استثنای همسر، هر نوع لباسی را بپوشند. خانم‌ها نیز در برابر محارمی مثل پدر، برادر، عمو و... باید شکل مناسبی از پوشش را داشته باشند که باعث تحریک نشود.

ارتباط و وسوسه شیطان

قرآن می فرماید:

﴿...إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ...﴾

...هنگامی که گرفتار وسوسه ای از طرف شیطان شوند....

شیطان، اول یک تنه به شما می زند؛ بعد اگر دید لبخند زدی و بدت نیامد، بیشتر نزدیک شده و در [روح و جان] شما وارد می شود.

﴿الَّذِي يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ﴾

[شیطان] در سینه های مردم وسوسه می کند.

اگر [شیطان را] درون خودت راه دادی و با او مانوس شدی؛ همان جا مستقر می شود.

﴿...وَمَنْ يَغْتَسِبْ عَن ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِيصُ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ﴾

و هرکس از یاد خدا روی گردان شود، شیطان را به سراغ او می فرستیم؛ پس همواره قرین اوست! (شیطان) برای وی دمسازی باشد.

بعد می شود حزب شیطان، اولیای شیطان؛ بعد خود انسان تبدیل به شیطان می شود!

مردان هم [باید] حجاب داشته باشند و لباسی نپوشند که اطرافیان شان تحریک شوند.

حجت الاسلام والمسلمین قرائتی، صحن جامع رضوی، ۱۲ مرداد ۹۱

سرگذشت عبرت آموز

مصاحبه‌ای از دخترخانمی در یک مرکز بازپروری (نگهداری بزهکاران) خواندم؛
[با این مضمون که:]

دوست دبیرستانی‌ام گفت: «می‌خواهم دو سه شبِ دیگر مهمانی بدهم و دوست دارم تو هم باشی.» من هم از مادرم پرسیدم. مادرم گفت: «از دوستت بپرس؛ مختلط نباشد.» گفتم: «نه، همه دخترند.» مادرم برایم لباس تهیه کرد. من هم به آنجا رفتم. بعد از دقایقی دیدم چند پسر جوان آمدند. به دوستم گفتم: «مگر نگفتی همه دخترند؟» گفت: «کسی نیست؛ خودی هستند!» پسرها که وارد می‌شدند، رویم نشد چیزی روی سرم بیندازم. آمدند داخل و باز رویم نشد که بیرون بروم! بعد چند لیوان مشروبات الکلی آوردند و نشد رد کنم؛ ترسیدم که بگویند تو اُمَل و عقب افتاده‌ای! مشروبات را خوردم. چند دقیقه بعد، یک آهنگ تند گذاشتند و ساعتی بعد نیروی انتظامی ما را دستگیر کرد. والدین من مذهبی بودند. پدرم اهل حلال و حرام بود. بعد از سه ماه زندانی که پدرم به ملاقات نیامد، او را دیدم که به اندازه چند سال پیر شده بود!

ای بسا ابلیس آدم‌روی هست پس به هر دستی نباید داد دست
مراقبت و مواظبت می‌خواهد. گاهی یک نگاه، یک گفت‌وگو، یک نشست، آدم را
از خدا دور می‌کند.

آب طلب نکرده همیشه مراد نیست گاهی بهانه ایست که قربانی‌ات کنند
یک نقطه بیش، فرق رحیم و رجیم نیست از نقطه‌ای بترس که شیطانی‌ات کنند.
در یک اجلاسیه بین‌المللی سراغ یک شخصیت بین‌المللی رفتم. گفتم به من
توصیه‌ای کنید. ایشان یک جمله به من گفتند: «سعی کن کلمه 'نه' بر زبان‌ت
باشد!» چقدر من و شما از نگفتن کلمه «نه» آسیب دیده‌ایم!؟

حجت‌الاسلام و المسلمین لقمانی، صحن جمهوری اسلامی، ۳۱ مرداد ۹۱

ارتباط با نامحرم و رعایت حدّ ضرورت

دقت داشته باشید که برخورد زن و مرد، هرطور باشد؛ مثل آتش است! این یک اصل است. بله، بعضی وقت‌ها لازم است آدم از آتش عبور کند؛ اما هیچ‌کس با آرامش در آن نمی‌نشیند!

در تفکر اسلامی برخورد زن و مرد نامحرم رجحان (ترجیح) ندارد. یعنی اصل بر این است که برخورد نباشد؛ مگر اینکه برای ارتباط، دلیل عقلایی وجود داشته باشد. حالا این دلایل عقلایی هم که در این ارتباط معنا پیدا می‌کند، آن حدّ ضرورتش جایز است. اگر می‌شود زن و مرد یا دختر و پسر در جامعه با هم صحبت کنند و در پنج کلمه مطلب را منتقل کنند، نیازی نیست که پنج کلمه را به ده کلمه تبدیل کنند؛ چراکه ارتباط مستمر زن و مرد آفت خیز است، نگاه مستمر و گفتار مستمر آفت خیز است.

ما باید مواظب شیطان باشیم؛ به‌ویژه اینکه شیطان به افراد مذهبی بیشتر طمع دارد تا آن‌ها را از پای در بیاورد. بنابراین شیطان گفته هروقت یک زن و مرد با هم در خلوت هستند؛ من هم آنجا می‌مانم! معنی ندارد که یک خانم و آقا بنشینند و یک ساعت با هم درد و دل کنند. در حدّ لازم با هم صحبت و منظور خود را منتقل کنید؛ این با فعالیت سیاسی و اجتماعی هم سازگار است.

دکتر بانکی‌پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

بهترین برای زنها

امیرالمؤمنین، علی علیه السلام نقل می‌کنند که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله در جمع یاران سؤال کردند: «أَيُّ شَيْءٍ خَيْرٌ لِلْمَرْأَةِ؟» (چه چیز برای یک زن بهتر است؟) فَلَمْ يُجِبْهُ أَحَدٌ مِّنَّا. (هیچ‌کدام از ما جوابی ندادیم.) من بلند شدم و رفتم؛ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِفَاطِمَةَ عليها السلام. (این را برای فاطمه عليها السلام یادآور شدم.) فاطمه عليها السلام فرمود: «مَا مِنْ شَيْءٍ خَيْرٌ لِلْمَرْأَةِ مِنْ أَنْ لَا تَرَى رَجُلًا وَلَا يَرَاهَا رَجُلٌ.»^۱ (بهترین چیز برای زن این است که نه نگاه او [بدون ضرورت] به مردی بیفتد و نه نگاه مرد نامحرمی به او بیفتد.)

وقتی جواب به گوش پیامبر صلی الله علیه و آله می‌رسد، ایشان می‌فرمایند: «صَدَقَتْ مِنْهَا بَعْضَةُ مَنِيَّ.»^۲ (راست گفته است؛ او پاره وجود من است.)

حجت الاسلام و المسلمین سیدجعفر طباطبایی، صحن جمهوری اسلامی، ۲۸ مرداد ۹۱

۱. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص ۱۸۲ و ۱۸۳، ج ۱۶۴۵۲ و ص ۲۸۹، ج ۱۶۷۴۱؛ بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۸۴ (با اندکی

تفاوت)؛ کنز العمال، ج ۱۶، ص ۶۰۱.

۲. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص ۱۸۲ و ۱۸۳، ج ۱۶۴۵۲ و ص ۲۸۹، ج ۱۶۷۴۱.

حیا و دفاع از ولایت

جای جای زندگی حضرت فاطمه علیها السلام عفاف و حیا و حجاب است؛ حتی آن موقعی که حضرت می آیند و از ولایت علی علیه السلام دفاع می کنند. در کتابها نوشته اند که فرمود پرده بگیریید تا من از پشت پرده با مردان صحبت کنم که چرا علی علیه السلام را تنها گذاشتید؟!

حجت الاسلام والمسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

آفت‌های حرکت‌های اصلاحی و راهکار جلوگیری از آن‌ها

آیا آن چیزی که در سی سال بعد از انقلاب رخ داد، دقیقاً آن چیزی بود که امام راحل قدس سره و مقام معظم رهبری مدظله العالی می‌خواستند؟ نه؛ کم‌اینکه آنچه بعد از اسلام رخ داد؛ دقیقاً همان چیزی نبود که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌خواستند. همیشه همه حرکت‌های اصلاحی همین‌طور است. هر چیز مثبتی را که ایجاد می‌کنید، آفت‌ها و آسیب‌هایی هم آن را تهدید می‌کند.

اگر به درختی آفتی زد، این آفت را نباید جزو ذات درخت حساب کرد. نباید بگوییم دانه‌ای که کاشته شده، غلط بوده یا خورشیدی که تابیده، نورش غلط بوده یا خاکی که بوده یا آبی که داده شده، خوب نبوده است. اما در کنار هر چیز صحیحی، آفتی هم بوده است. ما روایت‌های زیادی تحت عنوان آفت داریم؛ «لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ...» (برای هر چیزی آفتی است).^۱

مهم‌ترین کار این است که جایگاه زن را در اسلام بشناسیم [و براساس آن] از افراط و تفریط دوری کنیم. اسلام همه این چیزها (مسائل مربوط به زنان) را کنار هم قرار داده است. اسلام جایگاه اجتماعی زن را به رسمیت شناخته است؛ بدون اینکه جایگاه خانواده تحت الشعاع قرار گرفته و اهمیت آن کم شود. بنابراین نقش اول زن، در خانواده است. یعنی آنجایی که بین نقش خانوادگی و اجتماعی زن تعارض ایجاد شود، نقش خانوادگی بر نقش اجتماعی ترجیح پیدا می‌کند.

اسلام، در اجتماع هم زن را می‌خواهد؛ ولی دوست دارد متانت و لطافت زن حفظ شود. اسلام نقش زن را در اجتماع متفاوت از نقش مرد می‌داند. در آن جنبه‌هایی از زن و مرد که به خدا و کمال مربوط می‌شود، هیچ فرقی بین مردان و زنان نیست؛ اما در آنچه به وظایف مربوط می‌شود، به‌میزان اینکه جسم ما متفاوت است، وظایفمان نیز متفاوت است. عبادت و رشد زن و مرد فرقی ندارد. قرآن به صراحت می‌گوید:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَ لَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾^۲

هرکس از زن و مرد، کار شایسته‌ای انجام دهد و مؤمن باشد؛ قطعاً او را با

۱. بیشتر این روایت‌ها، با همین مطلع آغاز می‌شوند.

۲. نحل، ۹۷.

زندگی پاکیزه‌ای حیات [حقیقی] می‌بخشیم و به بهترین اعمالی که انجام
می‌دادند، پاداش آن‌ها را خواهیم داد.

دکتر بانکی‌پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

الگوهای ازدواج و تحصیل دختران

بنده در این سال‌هایی که در دانشگاه بوده‌ام، با دو الگو در بین دختران مواجه شده‌ام:

۱. [یک الگو]، خانم‌هایی که از اول تحصیلاتشان، ازدواج و تحصیل را با هم جمع کردند. یعنی خانم دیپلمش را گرفته، ازدواج هم کرده و هم‌زمان دارد درسش را هم می‌خواند تا مراتب تحصیلی‌اش را بالا ببرد؛ البته به این صورت که مقطع به مقطع بالا می‌آید. مثلاً وقتی بچه‌اش به دنیا می‌آید، از دانشگاه مرخصی می‌گیرد تا بچه‌اش از آب و گل در بیاید.

۲. یک الگو هم این است که دختران ما تحصیلاتشان را به یک مقطع می‌رسانند؛ بعد سراغ ازدواج و خانواده می‌روند.

وقتی این دو گروه را با هم مقایسه می‌کنیم؛ آن گروهی که از اول این دو تا را با هم تعریف کردند، تعادل شخصیتی و پختگی روحی‌شان به مراتب خیلی بیشتر از گروه دوم است. تحصیلات منهای ازدواج که شعار غلطی است، اشتباهی بود که برای دختران ما ایجاد شد. نتیجه‌اش هم این شد که یک بخش از دختران ما از ازدواج محروم شدند؛ درحالی‌که از تحصیلات عالی‌های برخوردارند.

دکتر بانکی پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

لزوم غیرت‌ورزی

مردها هم نباید غیرت‌ورزی را از یاد ببرند. در این زمینه ما دو محدوده داریم: ۱. غیرت‌ورزی برای حفظ ناموس؛ ۲. مراقبت تا افراط نکند و بددلی و سوءظن نداشته باشد.

در جاهای شلوغ مانند حرم‌ها و... گاهی اعلام می‌شود که: «خانم‌ها، آقایان، زائران محترم! مراقبت اشیاء قیمتی خود باشید.» اشیاء قیمتی، ساعت و انگشتر و موبایل است یا قیمتی‌تراز آن، دل شما و دل فرزندان شماست؟ اگر دل آدم را بردند؛ چه کار کند؟ دلم رمیده شد و غافلم من درویش...

چشم آلوده‌نظر، از رخ جانان دور است بر رخ او نظر از آینه پاک انداز
شتشویی کن و آنگه به خرابات خرام تا نگردد ز تو این دیر خراب، آلوده
در مهمانی‌ها، به‌ویژه در مجالس خانوادگی که دوربین مراقبت نیست و
یک خورده روابط آزادتر است، واقعاً باید مراقب باشیم.

حجت‌الاسلام و المسلمین نقویان، صحن جمهوری اسلامی، ۱۰ تیر ۹۲

مرز غیرت‌ورزی

مرز بین غیرت‌ورزی و سخت‌گیری چیست؟ مرز، ارتباط با نامحرم است. ما در اسلام افرادی داریم که محرم هستند. نامحرم هم معلوم است. آنجایی که طرف نامحرم است؛ انسان باید حریم را حفظ کند.

اگر کسی گفت که «خانم، پیش پدرت روسری‌ات را برندار یا با برادرت دیده‌بوسی نکن یا پیش عمویت با چادر بشین!» این می‌شود بددلی و سوءظن. یا اجازه نمی‌دهی ناموست حتی یک احوال‌پرسی ساده با مثلاً پسرعمویش داشته باشد؛ این، جزو دین نیست. این، غیرت دینی نیست که داری به خرج می‌دهی! در صلوات ماه شعبان می‌خوانیم: «ای پیامبر، ای اهل بیت، هرکه از شما جلو افتاد، راه خطا رفته و هرکه عقب افتاد، آن هم اشتباه کرده است.»

گاهی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به سلمان فارسی پیغامی می‌دادند تا به دخترشان، حضرت فاطمه علیها السلام برساند. چون می‌دانستند که سلمان چه انسان شریفی است و آن زن یعنی فاطمه علیها السلام هم چه انسان پاک و عقیقی هستند؛ پس فقط در حد یک پیغام‌بردن و پیغام‌آوردن اشکالی نداشت. باید نه از این طرف پشت‌بام بیفتیم، نه از آن طرف بام. اگر انسان بتواند این دو مرز را رعایت کند؛ به نظرم توانسته است به قوانین عمل کند.

حجت‌الاسلام و المسلمین نقویان، صحن جمهوری اسلامی، ۱۰ تیر ۹۲

حضرت فاطمه عليها السلام: الگوی کامل خوبی‌ها

حضرت فاطمه عليها السلام الگوی کامل همه خوبی‌هاست. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

لَوْ كَانَ الْحُسْنُ شَخْصًا لَكَانَ فَاطِمَةَ

اگر خوبی‌ها به شکل یک انسان مجسم گردد؛ فاطمه می‌شود.

این کوثر قرآن و این شخصیتی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «فاطمه جان! تمام افتخارات این امت به تو برمی‌گردد: [بهترین انبیاء، یعنی رسول خدا صلی الله علیه و آله پدرتوست. بهترین جانشینان پیامبران، همسر تو، امیرالمؤمنین، علی رضی الله عنه است. سرور جوانان بهشتی، دو فرزند تو (حسن و حسین علیهما السلام) هستند.» [از همه مهم‌تر آخرین وصی الهی، وجود مقدس حضرت مهدی علیه السلام که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «فاطمه جان، مهدی علیه السلام از فرزندان توست.»^۱

بهترین اوصیا، یعنی علی بن ابیطالب رضی الله عنه که همه عالم به وجود این حضرت رضی الله عنها افتخار می‌کنند، به وجود فاطمه زهرا رضی الله عنها می‌بالند. امیرالمؤمنین، علی رضی الله عنه در نامه‌ای به معاویه نوشتند:

لِي الْفَخْرُ بِفَاطِمَةَ وَأَبِيهَا.

من به فاطمه و پدرش افتخار می‌کنم.

امام حسین رضی الله عنه در روز عاشورا با افتخار فرمودند:

أَنَا بِنُ فَاطِمَةَ.

من پسر فاطمه‌ام.

امام سجاد رضی الله عنه بر منبر شام فرمودند:

مِنَّا سَيِّدَةُ النِّسَاءِ.

سرور زنان عالم از ماست.

همه ائمه اطهار علیهم السلام به وجود حضرت زهرا رضی الله عنها افتخار می‌کرده‌اند.

حجت الاسلام و المسلمین دکتر رفیعی، رواق امام خمینی رحمته الله، ۶ اردیبهشت ۸۹

خلاصه بخش چهارم

- * در جامعه امروز، یکی از عوامل مهم متلاشی شدن و سست شدن پایه های خانواده، مراعات نکردن مرز محرم و نامحرم است.
- * جای جای زندگی حضرت فاطمه علیها السلام عفاف و حیا و حجاب است؛ حتی آن موقعی که حضرت می آیند و از ولایت علی علیه السلام دفاع می کنند.
- * نقش اول زن، در خانواده است.
- * اسلام، در اجتماع هم زن را می خواهد؛ ولی دوست دارد متانت و لطافت زن حفظ شود.
- * حضرت فاطمه علیها السلام الگوی کامل همه خوبی هایند.

بخش پنجم

حرف آخر

جنگ حق و باطل امروز

مگر اعتقاد نداریم که «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا» (هر روز مثل عاشورا و هر جا که باشیم کربلاست)؟ چون لحظه به لحظه، جنگ حق و باطل است. یعنی تلاش‌های باطل شیطان و تلاش‌های نورانی اهل حق هر دو هست.

در همین حرم امام رضا علیه السلام می‌شود خانم‌هایی پیدا کرد که موهایشان بیرون مانده است! آقایانی پیدا می‌شوند که چشم‌هایشان کنترل ندارد! نگاهشان هرکجا که دلشان بخواهد؛ می‌رود. الان هم حق و باطل در مقابل هم قرار گرفته‌اند؛ اما خوش به حال آن کسی که عفاف خودش را رعایت کرده و این مطلب را درک کند که قرار است روز قیامت در محضر دادگاه الهی حاضر شده و پاسخگو باشم و آنجاست که باید بتوانم جواب بدهم. اگر این حیا و احساس خجالت در محضر امام رضا علیه السلام و امام زمان علیه السلام و حتی بالاتر از آن، در محضر خداوند سبحان اتفاق افتاد، حتماً عفاف هم خواهد آمد و سعادت دنیایی و آخرتی را هم به دنبال خواهد داشت.

مهم‌ترین ضرر رعایت نکردن عفاف و حیا، ازدست دادن دین است؛ چون اگر ظاهر ما بد شد، باطن ما بد می‌شود و باطن ما که بد شد، دین و سعادت دنیایی و آخرتی مان را از دست می‌دهیم.

حجت الاسلام و المسلمین هادی، صحن جمهوری اسلامی، ۳ شهریور ۹۱

دوره‌ای پرخطر برای جوانان

در هیچ دوره‌ای به اندازهٔ حالا، زن‌ها در مسیر رشد و بالندگی قرار نگرفته‌اند؛ پس طبیعی است که در هیچ دوره‌ای هم به اندازهٔ امروز، مورد خطر و آسیب قرار نگیرند. بنابراین، خطر و آفت‌های درونی و بیرونی جدی است و این چیزی که الان در جامعه می‌بینید، نتیجهٔ این است: در بخشی از دختران ما، رشد علمی آن قدر موضوعیت پیدا کرد که همه چیز آن‌ها را تحت الشعاع قرار داد. باید مواظب باشیم؛ چون نه تنها جریان‌های فمینیستی، بلکه جریان‌های ابتدال‌گرا که با [جریان‌های] فمینیستی فرق دارند نیز در جامعهٔ ما رشد پیدا کرده است.

وقتی زن‌ها حضور اجتماعی‌شان بیشتر باشد؛ ارتباط و درگیری‌شان با مردان نیز بیشتر شده و در این فضا زمینهٔ ابتدال هم بیشتر می‌شود. همچنین زمینهٔ تبرّج جاهلی و زمینه‌های خودنمایی و اختلاط هم بیشتر می‌شود.

دکتر بانکی پور، تالار همایش‌های آستان قدس رضوی، ۱۸ بهمن ۹۱

غرب و مبارزه با حجاب

غربی‌ها و شیاطین بر آن هستند تا مسئله حجاب را در کل بشریت، به ویژه در جامعه اسلامی از بین ببرند. رضاخان با آن جنایت بزرگش در مسجد گوهرشاد، می‌خواست زهرچشمی از جامعه اسلامی و زنان ما بگیرد. در آن دوران تا یک حدودی توانستند در برابر زنان در جامعه جنایت مرتکب شوند که هنوز هم ادامه آن را در اقشاری از جامعه شاهد هستیم. اما نهضت انقلاب اسلامی امام خمینی ره و مقاومت زنان باحجاب، همه این توطئه‌ها را خنثی کرده است. ما مطمئن هستیم در آینده شاهد روزگاری خواهیم بود که غرب را در همه عرصه‌ها به خاک ذلت بنشانیم.

حجت‌الاسلام و المسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

جنگ امروز؛ جنگ فرهنگی

جنگ همچنان ادامه دارد. یک روز جنگ نظامی بوده و عمده جنگ هم بر سر مرزها بوده است. امروز جنگ، جنگ فرهنگی است؛ جهاد اکبر است. تیرهای این جنگ و توپ‌های مسموم و شلیک‌شده آن از طریق امواج ماهواره‌ای، اینترنت و... تا عمق خانه‌های ما را هدف گرفته است. امروز جنگی به مراتب سرنوشت‌سازتر و بزرگ‌تر، جامعه ما را هدف گرفته است.

در این جنگ بزرگ، ما یقین داریم با داشتن اسوه‌های بزرگی همانند آسیه، فاطمه زهرا علیها السلام و زینب کبری علیها السلام و اسوه‌هایی از دوران معاصر همانند همسران و مادران شهدا، همچنین عزم و اراده آهنین رهروان راه حضرت زهرا علیها السلام سرفراز می‌شویم.

حجت‌الاسلام والمسلمین رحیمیان، مسجد جامع گوهرشاد، ۲۱ تیر ۹۱

خلاصه بخش پنجم

* مهم‌ترین ضرر رعایت نکردن عفاف و حیا، ازدست‌دادن دین است؛ چون اگر ظاهر ما بد شد، باطن ما بد می‌شود و باطن ما که بد شد، دین و سعادت دنیایی و آخرتی‌مان را از دست می‌دهیم.

* غربی‌ها و شیاطین بر آن هستند تا مسئله حجاب را در کل بشریت، به‌ویژه در جامعه اسلامی از بین ببرند.

* یک روز جنگ نظامی بوده و عمده جنگ هم بر سر مرزها بوده است. امروز جنگ، جنگ فرهنگی است؛ جهاد اکبر است.

تیرهای این جنگ و توپ‌های مسموم و شلیک‌شده آن از طریق امواج ماهواره‌ای، اینترنت و... تا عمق خانه‌های ما را هدف گرفته است.

